

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tamitoknak 8 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petítor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

Privigye és Galgóc.

Az országos választások folyása szembevetően mutatja nap-nap után a liberálisok taktikáját.

Olyan nyilt és durva erőszakot, a törvényeknek olyan arcátlan kijátszását és tiprását, mint a minövel 1896-ban kellett szembeszállnunk, a jelen választások alatt, legalább az eddig felmerült jelenségek nyomán, nem látunk garázdálkodni. Akkor a kormány és a szabadelvűpárt az ellenék ellen az egész országban valóságos irtóháborút folytatott. Ma akárhány ellenzéki kerület van, sőt egész vármegyék és vidékek vannak, a hol a szabadelvűpárt akciója a törvényes keretek között mozog, sőt vannak olyan kerületek is, melyekben egyáltalában nincs szabadelvűpárti mozgalom.

Igy Nyitramegyében is, három ellenzéki kerületben, Szokolán, Érsekújvárott és Vágvevesén a kormánypárt eddig még jelölteket sem állított, s a dolognak az a látszata van, mintha ezeken a helyeken nem is szándékoznak kifejteni komolyabb ellenállást. A nyitramegyei szabadelvűpártnak ez az eljárása egyenes kifolyását képezi annak a taktikának, melyet a kormánypárt a miniszterelnök utasítására az egész választási vonalon követ.

Ezen taktika szerint a vármegyék embeinek nincs megengedve az, hogy az ellenék ellen minden kerületben erőszakos eszközöket alkalmazzanak, vagy pénzzel dolgozzanak. Mert nem az a kormány célja, hogy az ellenéket úgy megtizedelje, a hogyan azt Bánffy tette 1896-ban, a tapasztalat megmutatta, hogy Magyarország annyira még nem romlott, hogy egy ilyen vad

erőszakot megtorolni nem tudna, vagy nem akarna. A kormány célja ennél fogva egyszerűen csak az, hogy a mult országgyűlésen birt többséget a jelen választásokon mintegy 40—50 fővel megszaporítsa.

Ezt a célját eléri Tisza, ha húsz-harminc vármegyében az ellenéktől 1—2 kerületet elhódít. A hódítás színterétül azokat a vármegyéket szemelte ki, melyek élén a Bánffy-korszak ki próbált és mindenre kész emberei állanak. Az elhódítandó kerületeket illetőleg pedig az határoz, hogy milyen a kerület népének ellenállási képessége az erőszakkal és a vesztegetésekkel szemben. A tervrajznak ez a részletes kidolgozása már a főispánok dolga.

Ebből a taktikából kifolyólag Nyitramegyében a kormány két néppárti kerületre pályázik. A főispán döntött abban a dologban, hogy ez a két meghódítandó kerület a galgóczi és a privigyei kerületek legyenek. Privigyén főképp pénzzel, Galgócon leginkább preszsióval és törvénytelen-ségekkel remélnek célt érni. Privigyére nézve a számításuk eddig be nem vágott, azért kellett ott a nagy pénzerőt katonai karhatalommal megtámogatni. Ellehetnek rá készülve a privigyeiek, hogy a kerületben a vesztegetés, a katonai és esendőri karhatalom nyomása, a közigazgatási apparátus terrorizmusa és zaklatása még csak ezután fog a tetőfokra hágni.

Galgócon, a mennyiben az összes hatalmi tényezők vállvetett igyekezete a választás napjáig a szabadelvű pártnak többséget nem eredményezne, a megye emberei a választási eljárásba vetik reményöket, hogy annak segélyével sikerülni fog a kormánypárt részére a győzelmet kicsikarni, vagy ha ez is nehezen menne, akkor kieroszakolni.

Sokan törték már a fejüket a felett, hogy Privigyére miért küldte a főispán jelöltnek Csillaghy Györgyöt? A dolog magyarázata nagyon egyszerű. Csillaghy régi kedves embere a főispánnak, a kit ez először az anyakönyvi felügyelőségbe, innét pedig a kivándorlási ügynökségbe beprote-gált. De hát a kivándorlási ügynökség nem állás. Először azért nem, mert ügynökség, másodsor azért nem, mert a belügyminiszter, illetőleg a kormány kénye-kedvétől függ, hogy mikor szünteti be ezeket a hiábavaló sine curákat, mint a miképen a Tisza-kormány beszüntette az anyakönyvi felügyelői állásokat.

Ámde a főispán emberének minden áron pozíció kell, ezt pedig liberális felfogás szerint a képviselőség adja meg annak, a ki komolyan dolgozni nem akar és mégis szeretne úri módon élni. Ez volt a főrugója Csillaghy jelölésének, a kit még nagyon ajánlott az a körülmény is, hogy olyan ember, a ki semmitől sem riad vissza. Nem hisz-szük azonban, hogy ezt a kitélt olvasóink közül bárki is hősi értelemben venné.

Ezzel az úrral, úgyszintén a galgóczi liberális faktorokkal szemben nem azt mondjuk privigyei és galgóczi elbarátainknak, hogy vigyázzanak, mert az úgy is magától értetődik, hanem arra figyelmeztetjük őket, hogy a legnagyobb pontossággal gyűjtsék össze a pénzmanipuláció, az erőszakoskodás, a törvénytelen befolyásolás és eljárás mindazon adatait, melyeknek nyomára jönnek.

A kúriai bíraskodásról szóló törvény az érvénytelenségi okok közé felvette a közhivatalnokok mindazon tényeit, melyekkel ők alárendeltjeiket, vagy bármely szavazót rábírnak, illetőleg kényszerítenek, hogy bizonyos jelölt mellett, vagy ellen szavazzanak, vagy a szavazástól tartózkodjanak.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Nyitra, drága Nyitra.*)

Irta: **Mikszáth Kálmán.**

A tótság meg van mentve — akár terem már krumpli, akár nem. Sőt ha a fazekak drótozása is megszűnnek a világon — quod Deus avertat — a felvidék megélhetése biztosítottnak tekinthető. Mert hiába terem Magyarország egyéb dús földjein repce, acélos buza, ha választási elnököket csak a felföld bír adni.

Nyitra, drága Nyitra, mit beszél felőled a bolondos tót rigmus, hogy mikor még nyiltál... Hiszen most nyilsz te valójában, ez a te virágkorod!

Ha valaki azt mondja, hogy nyitrai születés, az ember szinte csettent rá a nyelvvel: „De jó volna választási elnöknek.” Nincs az a képviselő Magyarországon, aki nem óhajtana magának nyitrai választási elnököt (persze pro) — sőt ha a külföldön is hire megy a nyitrai remekléseknek, a nyitrai gyerekeket picit korukban elhordják szerte-szét a világ alkotmányos

*) Zseniális írónknak ezen évek előtt (1896-ban) megjelent, de alkölcszerű tárcáját itt rövidítve adjuk.

országába (mint ahogy a genfi leánygyereket bonne-oknak) a kormányok vagy a dinasztikiak, hogy választási elnököket neveljenek belőlük.

Mert megengedem tisztelt olvasóim, hogy korrupció a választásokban a hamiskodás, az erőszak és brutalitás, de lelemény jogosult. Oh hogy ne? Ki akarná kizárni valahonnan az isteni leleményt, az elme egy kipattanó szikráját? Ha mindenütt helye van, bizonyára helye van a választásnál is s ha tekintetbe vesszük, hogy a másik párt is leleményes (ha pedig nem leleményes, hát mért nem leleményes?) vitézi párbajnak tekinthető az egész dolog (t. i. az a része, mely a választók akaratának különböző kidomborítására irányul) s minden fiúka csak egy tempo, amit egy más tempoval ki lehetne parirozni.

Mert azt kell venni, kérem alásan, hogy minden nyitramegyei kabátos ember lehetne választási elnök, minél fogva a választási elnök szerepe is igen nehéz, lévén az ellenfelei is nyitramegyeiek és született választási elnökök. Innen is van, hogy Nyitramegyében soha nincs két egyforma választás, két egyforma terv, mint a festészetben nincs értéke a másolatnak. A nyitrai elnökök eredetiek és individuálisak. Megnézik a kerületet műértő szemmel, mint a szabó

a posztót, hogy mit lehet belőle csinálni és ahogy ők azt megcsinálják, az nem erőszak, merezség, hamis játék, hanem több, sokkal több, az művészet.

A nyitrai elnök soha se mondja például, hogy kevés a posztó. Ostobaság, hiszen ő posztó nélkül is tud varrni. Még kevésbé kifogásolja, hogy a posztó vörös és nem kék. Majd kékké válik a keze alatt. Nem habozó, csak óvatos, bátor, de körültekintő, se Isten, se embert nem néz, hanem a választási törvényt jól megnezi, mert ő nem végez fuser munkát.

Soha se mondja semmire, hogy: „nem lehet” (ez a szó nincs a nyitramegyei lexikonban.) Minden lehet, legfőlebb annyit mond, ha nagyon gyanus és veszedelmes az anyag, amivel dolgozni kell:

— Egy kicsinykát nehezen fogja menni.

Szóval a nyitrai választási elnök egy tökéletes lény. Egy hazai institúciónak a legjobban kifejlődött, legmagasabb fokot elért alakja.

A szokolcai kerület épen a szélén van Nyitramegyének és az országnak. A népe fanatikus bigott tótság, akik a papokra hallgatnak. S a papok szája nem gypesedett be az idén

Érvénytelenségi okok a karhatalom igénybe vétele a választók személyes szabadságának korlátozására, a választói jog gyakorlásának megakadályozására, továbbá a választási elnöknek minden olyan rendelkezése, melynek célját a választási eredménynek valamelyik jelölt javára való meghamisítása képezte.

De meg kell jegyeznünk, hogy a törvényben megállapított érvénytelenségi okok legtöbbje csak relatív természetű, vagyis ezen okok fenforgása esetében még azt is ki kell mutatni, hogy a terrorizált, joguk gyakorlásában meggátolt, vagy visszautasított választók szavazatainak számbavételével a képviselő az érvényes szavazatok általános többségét nem nyerte el.

Főképp ez okból nagyon pontosnak kell lennie az adatok feljegyzésének. Egyes szórványos eseteknek az összegyűjtésével nem érünk célt, a visszaélések egész tömegét kell ismernünk és bizonyítanunk, hogy azt majd döntő súlyjal a bírói eljárás mérlegébe dobhassuk. Kísérje hát minden ellenzéki ember éber figyelemmel, nézze nyitott szemmel a kormánypárti emberek eljárását, leginkább Privigyén és Galgócon. —y.

Gróf Eszterházy János nyílt levele. Gróf Eszterházy János mintán előbb tavrátban felszólította gróf Tisza Istvánt, hogy cáfolja meg tetteivel a románokkal való paktálás vádját, ezenkívül még nyílt levelet is intézett a miniszterelnökhöz, melyben egyenesen felhívja őt, jelentse ki 1. hogy a szabadelvű pártba csak minden *nemzetiségi rezerváta* nélkül lehet belépni; 2. hogy a törvény alapján állva nem fogja túrní, hogy olyan *politikai párt szervezetek* létesüljenek, melyek a politikai magyar nemzet egységének megtagadásával külön nemzetiségi individualizmus alapján állanak.

Felhívja gróf Eszterházy a miniszterelnök figyelmét arra is, hogy ilyen kategorikus kijelentésekkel nagyon megkönnyítené azok helyzetét, a kik a miniszterelnököt november tizenhétediké óta, vagy annak ellenére is rendületlenül támogatják.

Eltekintünk most annak a kutatásától, vajjon gróf Eszterházy János és a vele egy gondolkodású szabadelvűek csak november 18-óta, vagy pedig annak ellenére is rendületlenül támogatják Tisza Istvánt, hanem figyelmébe ajánljuk a gróf úrnak a szász választási programját, a kik tudvalevőleg eddig is helyet foglaltak és ezután is helyet foglalni hajlandók abban a szabadelvűpártban, melynek kebelében gróf Eszterházy János úr a kormányt rendületlenül támogatja.

Követelik pedig a szabadelvűpárti szászok:

1. Hogy minden képviselők tartózkodás nélkül a *szász nemzeti program* alapján álljon, s egész erejével annak teljes megvalósítására törekedjék.

2. Hogy képviselők a szász nemzetiségi program megvalósításánál a választókerületek bizottságaival és a központi választmányokkal érintkezésbe lépjenek.

Mi az a szász nemzeti program? Az nem egyéb, mint egy alap a nemzetiségi individualizmus politikai szervezésére, rövidebben a szász nemzeti program, a magyar nemzet politikai egységének nyílt tagadása.

Hát most már, ha gróf Eszterházy János úr bizalma megrendülne, mint felreérthetetlenül jelzi levelében, gróf Tisza István iránt, abban az esetben, ha a kormányelnök megtúrná a román, szerb, tót nemzetiségi párt szervezetek keletkezését, kérdezzük, miért nem rendült meg a gróf úr bizalma a kormány iránt már eddig is, midőn látta, hogy a szász nemzetiség, mint politikai individuum a szabadelvűpárt keretei között kényelmesen elhelyezkedik és ott figyelmes bánásmódban részesül? Miért izgatja gróf Eszterházy Jánost a románok, szerbek, tótok politikai szervezkedése és miért nem izgatja őt a szászoké is? Eddig legalább nem izgatta.

Azt hisszük, abban leljük meg a dolog magyarázatát, hogy a szászok csatlakozása nélkül a szabadelvűpárt többsége numerice gyengülne, sőt voltak idők, a mikor a szabadelvű kormányok a szászok segítségével tudták csak fentartani a párt számbeli túlsúlyát. Ennélfogva szoros kapcsol van a szabadelvűpárt uralma és a szászok csatlakozása között. A szabadelvű politikuskoknak pedig, köztük gróf Eszterházy Jánosnak is, első sorban a szabadelvű párturalom és monopólium fentartása kell és csak azután egy kis magyar nemzeti politika. Jó lesz ezt megjegyezni. *Omikron.*

Egy kortes körlevél.

Nem szóltunk volna semmit róla, ha a nyitramegyei szabadelvűpárt, amint tartani lehetett tőle, fel nem használja választási célokra. Minthogy ez megtörtént a galgóci kerületben, hogy t. i. a győri püspök körlevelét falragaszokon hirdetik a keresztény irányú néppárt ellen, alább adjuk az „Esztergom“-nak, az ország legelső hittudósa, dr. Prohászka lapjának véleményét e körlevélről. Előzetesen csak azt említjük meg, hogy a körlevelet nem követi senki meg Győr-egyházmegyében sem, mert, mint a győri „Dunántúli Hírlap“-ban olvas-

suk, az ottani papság a körlevél dacára is buzgón teljesíti kötelességét.

Az Esztergom kérdéses cikke röviden így szól:

Nagy megütközéssel olvasták országszerte e körlevelet. Utón-utófélen a legkeményebb ítéleteket lehet hallani róla. Nagyon enyhe reprodukciója ez ítéleteknek: hogy *e levél ellenkezik a polgárjogok gyakorlásáról szóló keresztény tannal, ellenkezik az államok keresztény szervezésére, restaurációjára vonatkozó pápai utasításokkal.*

Először is a „rendelet“, hogy a papság tartsa távol magát a választási mozgalomtól, ne buzgalkodjék szavazatok gyűjtésében, ne tartson beszédeket, ne vegyen részt az összejöveteleken — töltesz a szöszéparagrafuson! Ha nem csaldunk: a szabadművészek politikai programjának egyik főpontja az, hogy a papságot minden aktív és passzív politikai jogától meg kell fosztani. Ha e végzetes tervezetet egy pásztorlevél festi előre, hogy ne gondolnának azután a hazai szabadművészek annak nyelbeütésére?!

Ilyen „rendeletnek“ egyáltalán értelme és jogosultsága nincsen! A papság állampolgári és politikai jogait senki el nem vitathatja. Elnyomhatja az erőszak, de az egészségesebb politikai alakulások ismét visszaszerzik azt. A politikai mozgalomtól való tartózkodást dírekte „elrendelni“ illetéktelen beavatkozás az egyének polgári jogaiba. Fuset is csak tanácsolni mert, de „elrendelni“ eddigelé még nem.

Nem csak a papság jogaiba ütközik az ilyen rendelet, hanem kötelességeivel is ellentétben áll! Más nem kell, csak hogy a papság visszavonuljon a választási campagne-től, akkor egész bizonyosan a liberalizmus vezér az egész vonalon. Ezt jól tudja a liberális kormány és szövetségesei. A papság úgy sem passzióból vesz részt az agitációban, hanem mert *lelkismeretbeli kötelességének érzi a tudatlan népet a politikai jog gyakorlása terén vezetni, a keresztény elveket választások útján az állam kormányzatába is belevinni. S a kérdéses levél az e téren renyhéket megerősíti felfogásukban, a buzgókat pedig leszerelésre nógatja.* A keresztény moralnak határozott parancsai vannak, valamint pápai rendeletek is vannak, melyek minden katolikusknak, tehát *első sorban a papságnak erkölcsi kötelességévé teszi minden erkölcsileg megengedett eszközzel befolyjni a népképviseleti kormányzat keresztény irányzatára.*

Ott van XIII. Leó pápa enciklikája az államok keresztény szervezéséről (1885. nov. 1.), melynek végén a pápa politikai szervezkedésre hívja fel a világ összes katolikuskait. „*Nagy okuk van — úgymond — a katolikuskoknak a közösgyi ügyek szűkebb köréből kilépve az állam kormányzásában is résztvenni, hogy a kath. vallás bölcs tanát és erejét, mint egészséges nedvet és éltető vért az államszervezet ereibe bevezessék!*“

Az egyes jelöltek támogatásában „ne anyyira a jelöltek pártállása, mint multjuk, jellemük, vallásosságuk és törhetlen királyhűségük által nyújtott garanciák legyenek döntők! „Kettős állítást foglal magában e tétel. Egyrészt, hogy

Egy csöppet se voltak röstek kitanítani a népet. A néppárt jelöltje Vaczulik Vince volt.

A nemes vármegye azonban Frideczky Timotheus jelölte, tehát Frideczky Timotheus megy föl az országgyűlésre pontum.

Jó, jó, de hogy megy föl? Nehéz lesz egy kicsinykát. Tanakodtak, búslakodtak.

Ejh, hát mindenekelőtt egy jó választási elnököt kell elővenni a raktárból, a többi aztán az ő gondja.

És találtak is legott jó elnököt, nomina sunt odiosa: híjuk egyszerűen Elnök urnak.*)

Az elnök ur megértvén a szituációt, hogy az elbitott nép háromnegyed része Vaczulik Vincéé és csak egynegyed rész sántikal Frideczky Timót után, latra vetvén továbbá minden körülményt, politikait, meteorologiait, helyrajzit, eképen nyilatkozott:

— Fogja menni, amici, hanem „rozum“ kell hozzá. (Az észit hívják rozumnak tótul)

Mikor azután elközelgett a választás határideje, az elnök személyesen kiment egy csomó irányadó és hivatalos férfival a választás meg-

*) Megjegyezzük, hogy az akkori „elnök ur“ dr. Kostyál Miklós volt, aki jelenleg is elnökölni fog a szenici választáson. Szerk.

ejtésére alkalmas területre és kijelölt az ácsoknak három helyet.

— Építsenek ide három bódét.

— Minek lesz a három bódé? — kérdé a jegyző, meg a partelnök egyszerre.

— Szavazni fognak beunök amicenko.

— Nix-nux — tiltakoztak a derék urak — csak két helyen lehet szavazni.

— Az nekem mindegy — felelte az elnök ravasz szemhunyoratással. — Csak építsék magok három bódét. Amit mondok, mondok.

— De kérem. A törvény azt mondja, hogy 1500 szavazaton túl két szavazatszedő bizottság legyen és sehol se mondja, hogy három lehet.

Az elnök föl pattant.

— Hát én mondom? Én semmit se nem mondom. (Aztán vidám bonhomióval hozzá tette): A törvény egyébirant szólja nekünk uraknak, akik tudjuk ötet olvasni, én pedig szólok ácsoknak, akik tudják bódékat építeni. Hát csak csinálják három.

Fölepuht tehát a három bódé, még pedig a taktikai célok szemelőtt való tartásával olyan ügyesen, hogy aki az egyik bódé periferiájába került, az többé azon a napon nem juthatott a katonai kordon s minden más akadályok miatt a

többi bódéhoz, hanem mint leszavazott ember mehetett Isten hírével hazafelé, vagy be a városba.

És mikor megérkezett a választási nagy nap, a két szavazó küldöttség elhelyezkedett a két első bódében, jegyzőkkel, bizalmi férfikkal, ahogy a törvény rendeli és akik törvényszerűen lettek megválasztva. A harmadik bódéba ellenben beültek a Frideczky párt kortesei, elnök, jegyző, ördög, pokol, csupa kedélyes, nyájas uri emberek; az egyik beült elnöknek, a másik oda állt bizalmi férfinak, ahogy megosztották a szerepeiket, megrakták az asztalt ők is választási lajstromokkal s mindenféle egyéb paksamétákkal és akik odajöttek szavazni Vaczulik Vincére, hát fölirták emberséggel, egyetlen vokstot se utasítván el s a leszavazottakat kieresztették a másik ajtón, ahonnan többé nem volt visszatérés a választási helyre.

És ez igen jól esett az együgyü Vaczulik-istáknak, mert az igazi elnök, ki az első bódében szedte az igazi szavazatokat, nagyon kellemetlenül viselte magát irántuk, kivált mingyárt az elején. Bejött vagy tíz ember és sorba mondta: Vaczulik Vince. Vaczulik Vince. Vaczulik Vince.

A elnök belenezett az iratokba.

a liberális pártra szavazni a keresztény elvűséggel összeegyeztethető, másrészt hogy a keresztény alapon szervezett politikai pártot támogatni nem kötelesség, az iránt teljesen közömbösek lehetünk! Kérdjük, hogyan egyeztethető össze ezen tételek azon pápai határozatokkal, melyek az u. n. szabadgondolkodást és az állam felekezetenélküliségét, a liberalizmus e két főelvét ismételtén kárhözhatják?!

Mivel a modern kor pápai a keresztény elvek alapján való politikai szervezkedést hangsúlyozzák, a bevallott keresztény politikai pártok támogatását is a hívek lelkiismeretbeli kötelességévé tették. „Nem szabad — ügymond XIII. Leó — más elveket vallani a magánéletben s másokat a közügyek intézésében, ez annyit jelentene, mint az embert kétféle szakítani!” Ehhez járul a sok évtizedes tapasztalat az egész világon, hogy csakis kompakt keresztény pártok képesek a parlamentben érvényt szerezni a ker. elveknek, a különféle más pártokban levő „jó katolikusok” pedig hallgatnak és átadomulnak. És XIII. Leó nem egyszer államférfiak előtt szóbelileg is megerősítette ezen írásban is elég érthetőleg kifejtett nézetét: „addig nem fogtok boldogulni, míg keresztény alapon álló pártok nem lesz a parlamentben.” Ez elv már atment a kath. világ köztudatába, ez teremtette meg nálunk a néppártot; hogy mondhatja tehát egy pártorlevél: mindegy, akármielyen párthoz tartozik a jelölt?!

Minden hamis filozófia önmagát szokta megcáfolni. A körlevél eltiltja a papságot a korteskedéstől, de ugyanakkor a maga nemében eddig pártatlanul nagy kortes-szolgálatot tesz Tiszának és érzékeny vágásokat mér az ellenzékre (a körlevél ezen részeit elhagytuk). Ellenzéki jogászok már török is a fejüket, vajjon a hírhedt kanzelparagrafust, melyet a körlevél érthető módon approbál, nem szegte-e meg e körlevél maga, midőn a szentbeszédnek legtekintélyesebb alakját: a pártorlevelet használja fel a választásokat nagyon is befolyásolható (ha ugyan adnak rá valamit) nyilatkozatokra?!

Választási mozgalmak.

A galgóci kerületből.

Ernszt Sándor dr. 19-én fejezte be körútját a kerületben. Mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadták, bandériumok, koszorús lányok és a jó nép egyéb szokásos örömyilvánítása és zeneszóval vonult be minden községébe. Ellenjelöltje tisztán csak a „hivatalos” és zsidószavazatokra számíthat, meg néhány „gyöngye lelkű” választóra. Sajnos, hogy a hivatalos és zsidóelem tulsúlyban van Pöstyén, Galgócz, Bucsány, Kosztolányban. Evvel szemben hegyaljai községeink sziklaszilárdan állanak. Eddig biztos tudomásunk szerint 5 község fog bevonulni bírástól együtt ugynevezett fehér zászlóval. Most a liberálisok, mint a mult választások alkalmával is tették, ezen legerősebb néppárti községekre vetették ki hálójukat. Két század huszár már 17-én bevonult

Vittencre Czocher a szabadságot pöstyéni szolgabíró, kiról egy nyitrai lap a minap megírta, hogy Pöstyénbe többé vissza nem tér, állandóan Vittencen lakik s bejárja a szomszéd községeket. 19-én gyalogság is bevonult Vittencre, pedig hogy arra szükség nincsen kitészik onnet, miszerint eddig semmi kihágás sem történt, kivéve amint bevonult a katonaság, a felmelegedett liberálisok közül valaki, egyik legagilisabb intelligens szavazónak az éjjel bezulta az ablakát s a rá következő nap Ernszt programbeszéde alatt az új honfoglalók, bár tisztességes távolból abcugoltak.

El vagyunk arra készülve, miszerint a három év előtti módszert megismételik. Akkor ugyanis a katonaság és csendőrség diszkrimináció mellett vitték a „két” liberális szavazókat a Pálffy-féle káptalanba, hogy esetleg valahogy meg ne szökjenek, azután, mikor már az egész vidékről együtt voltak a szavazók: megkezdődött a dözölés. A szalmával kitergetett folyosókon az elfogyasztott italok feleslege egész tengeribetegséget provokált, úgy hogy egy hétig kellett a káptalnyt tisztogatni. A berúgott választópolgárok törtek zúzták a régi bútorokat széles jókedvükben. Ez történt a vittenci híres Pálffy káptalanban, ahol hajdan Mária Terézia királynőnk hosszabb ideig mulatott, és a haza legelőkelőbb fiait maga köré csoportosította. A káptalnyt pedig körülállotta a katonaság, az uradalmi fegyveres csöszök, hogy a beemulatóknak baja ne essék, illetve, hogy a becsült választók meg ne szökhessenek. Azt mondják, most is így lesz.

Kár volt, hogy a néppárt a multkori választások alkalmával, a rendelkezésére álló adatokat be nem nyújtotta a kir. törvényeszköz, mert most nem dühöngnének oly szabadon a liberálisok. Majd megtörténik ez a jelen választásból kifolyólag, akár nyer, akár vesz a néppárt. Hatalmas adathalmaz van már együtt.

A községházakon vígan lengenek a liberális zászlók, a jegyzők éjjeli 10—11 órákor idezik be a választókat az irodába „hivatalos teendők” elvégzése címén. Folyik a bor a magánházakban, tea, napidíjak 1—3 korona erejéig osztogattnak!

Ez azonban a néppártot még sem ingatja meg, sokkal nagyobb többséggel fog győzedelmesen kikérik, mint a Gáger s Meszleny-féle választások alkalmával. Előkészítette a talajt főleg a pöstyéni járásban a leghíresebb néppárti főkortes: Czocher Kálmán szolgabíró, egy második Filberger. A sok bírságolás, meghurcolás, négyesközti finom és kézzelfoghatólag arcon pedig érezhetőleg való „kapacitálás”, melyben anynyi választónak volt része a választások után, megtették a maguk jó hatását.

A nép közé most valami „Mikulás” püspöki eveket szórnak, Ernsztet ócsarító pánszláv újságokat. Sok jegyző, irnok, községi szolga, a „Mikulás” pártorleveleket zsidójárgonban szerkesztett tótságban a bírák által felolvastatják a templom előtt. Végső erőlködések, kapkodások!

Itt csakis egy vís major, egy hirtelen beállható fergeteg apaszthatja le a néppárt százakra menő biztos többségét.

A liberális párt igen helyesen cselekedett.

hogy Czochert küldötte ki ép azon községbe „hangulatot” kelteni, ahol a legnépszerűbb, ezen urnak fogja köszönhetni a liberális párt biztos és fényes — bukását.

A másik kitűnő taktikai császárvágása volt a liberális pártnak, hogy nem Fridoczky Timót főszolgabíró jelöltje: Fodor Kálmán érdeklében, még a Széchenyi Miklós gr. győri püspök körlevelének a választásokra eső s a papságot érintő részét is kinyomatta, a nép között szétosztotta s falragaszokon hirdette: *Nayidenie biskupa gróf Széchenyi Mikulása knazom!* fölírat-tal. Tettek ezt a programbeszédet megelőző napon, hogy ezáltal a bizalmat Dr. Ernszt Sándor s a pápi vezető személyek iránt már előre aláássák. No de megjártak, mert egy szónok kapós ötletével élet vette ezen kiesztelt kortesfogásuknak. Fölmutatva a falragaszt, azt mondta a népnek, hogy a liberálisok már Mikulással is ijesztenek. Irhat most már akárki akármit, a népünk nem ijed meg többé a Mikulásoktól. Látva a nagy lelkesedést, reméljük, hogy sikerül néppárti jelöltünket győzelemre juttatni.

A szakolcai kerületből.

A latin közmondás „si vis pacem para bellum”, ha békét akarsz, háborút kell viselned kivált a mi kerületünkben igaznak bizonyult. Sok küzdelmünkbe került, míg kivívtuk a teljes békét. A mi kerületünkben mindenütt még a korcsmákban is csend uralkodik, alig tudnók, hogy az országban élet és halál harc folyik, ha csak a szomszéd szenici kerületbe átonul nagy-számú lovasság nem szakítaná meg a megszokott csendet és a nép figyelmét a képviselőválasztásokra nem terelné. A valamikor oly hírhedt szakolcai kerület nem kell többé a szabadelvűeknek, mert dr. Csernoch János praelatus mostanáig ellenjelölt nélkül áll.

A jelölt úr folyó hó 14-én fejezte be körútját, melyen őt dr. Okányik Lajos szakolcai dékánplebános kísérte, s szintén rossz néven veszem, hogy diadalutjáról még nem referált a Nyitra-megyei Szemlének.

Folyó hó 14-én Radosócot látogatta meg és a radosóci plebánianak a szakolcai kerületbe tartozó három fiökközségét Vleskovánt, Vidovánt és Vészkát. Mindenütt a képviselőtestület tagjai fogadták élükön a községi bíróval.

A vleskováni bandérium Sz.-Istvánfalunál várta a praelatus urat, bent a községben a radosóci káplán fogadta. A képviselőjelölt ur, hogy

— Vaczulik Vince nincs a Iastromban, Mars do pekla! (Eredjetek a pokolba.)

És minthogy más számtalan apróbb nagyobb szekaturáról is gondoskodott a leleményes elnök ur, a Vaczulik párthívei közt gyorsan elterjedt a hír (talán segítettek is terjeszteni táborukba betolakodott ravasz emberek.)

— A harmadik bódéhoz menjünk szavazni, atyafiak. Ott a legjobb. Ott nyájasak az urak és egy Vaczulik-voksot se utasítanak el.

Igy lón, hogy a Vaczulik párt egy része, mely jó helyen szavazott, megtizedeltetett — a másik része nem tizedeltetett meg, de az rossz helyen szavazott: egy nem létező bizottság előtt. . . . Ah Nyitra, drága Nyitra! Te még soha se nyíltál ennyire!

A vadorzó.

Irta: Mittuch József.

(Vége.)

A csendőrök túvé tették az egész vityillót, bebujtak a karámokba is, de Juonnak nyomára sehol sem akadtak.

— Gyerek! nézd ezt a puskát, agyonlövünk, ha nem mondd meg hová bujt Juon!

— No itt vagyok — s fölállt — eltálatnak-e?

— Mitru! látom, te okos gyerek vagy, nézd ezt a csillogó aranypénzt, ilyet még apád sem látott, odaadom, ha megmondod, hol van Juon!

Mitru mereven vezet a ragyogó pénzre, hátha apjának örömöt szerez vele?

— Igazán odaadja?

— No nesze fogd!

S mikor kezében érezte a pénzt, szótlánul rámutatott a szénaboglyára.

Egy-kettőre kivonszolták Juont rejtekeiből, vasra verték mind a két kezét, Mitrut megdicsérték, Juon meg csak annyit sziszegett fogai között: nyomorult!

Gyorgye Oanával ép akkor került haza, midőn megkötözve vitték már Juont. Gyorgye elmúlt. Önkéntelenül is odakapott kezével bal vállához, de haláltszóró fegyvere ott volt a szakadék odujában, különben párolgó vér festette volna pirosra a ház előtti finomszálú, zöld füvet.

Juon roskatag léptekkel elindult s a tárva nyitott ajtó előtt megállva szeme közé nézett a reszkető Gyorgyenak, mialatt ajkáról elhangzott a rémes bucsuszó:

— Hitvány ház ez, áruló lakik benne. Gyorgye a te véred, Mitru kölyköd elárult!

Gyorgye kővé meredt. Vonagló ajkairól — egy betű kevés, de annyi sem lebbent el. Sajgott a vérző seb, melyet szíven ütött a bucsuzó Juon szava: az áruló.

Némán, szótlánul nézte a távozó Juont tudta, hogy többé sohasem látja itt Retyezát tájain.

Zúgó, rémes vihar dult háborgó lelkében, ereiben megfagyasztotta fölpezsdült vérét azon iszonyu tudat, hogy önfia árulta el a szegény szerencsétlen Juont.

Mereven, vérben furdó szemekkel nézett az alatt nyuló völgybe, nem látja-e meg még egyszer hurokra került társát. Végre megszólalt:

— Oana! mondd, az én fiam ez?

Az asszony elpirult, Gyorgye sohasem kérdezett ilyet.

— Hát kié legyen?

— No akkor ez az első áruló egész nemzetségemben!

Oana kiérezte Gyorgye hangjából a rettenetes veszedelmet, mely e szavak nyomán fakad. Odatuszkolta szótlánul a fiut, ki még most is kezében tartotta a csillogó verpénzt. Gyorgye lekapta tenyeréből s messze hajította az erdő mélyébe.

nemcsak a választóknak, de az összes összesereglett népnek alkalmat adhasson programbeszédjének meghallgatására, nem a számára fentartott teremben — a hová 45 választó elfért volna — hanem az utcán tartotta meg beszédjét.

Innen Vidovánba kísérték a kerület legkisebb de leglelkesebb községébe, a hol a község egyetlen zsidó lakosa is megjelent fogadására.

Vidovánból Radosóca indultunk. Itt zenével s koszorú lányok fogadtak szeretett képviselő-jelöljüket. A radosóci esperes-plebános dr. Mihály Janos méltatta a jelölt érdemeit s újból a választók jóindulatába ajánlotta őt. Dr. Csernoch Janos praelatus úr a plebánia előtt ő-szegyült több száza menő hallgatóság jelenlétébe röviden ismertette a néppárt programját a párt követeléseit és az országgyűlés tartama alatt elért sikereit, sok száz szívből fakadó eljen volt ajutalma.

Innen Veszikára kísértük a praelatus urat, a hol ugyancsak hasonló fogadtatásban részesült. Veszikáról azután Szakolcára és innen másnap Esztergomba távozott.

Most azonban az a kérdés merül fel, vajjon kapunk-e ellenjelöltet. Erre a leghatározottabban tagadó választ kell adnom. A liberális urak, hogy tehetetlenségüket némileg leplezzék, úgy adják elő a dolgot, mintha ők kegyelemkép átengedték volna a szakolcai kerületet a néppártnak. Tény azonban az, hogy ez egyszer a megyei körök az ész szavára és nem a holicai jegyző szavára hallgattak, és felve az okvetlenül bekövetkezendő kudarcotól a jelölt felállításától eltekintettek.

Tudják a komolyan gondolkodók, hogy a néppárttal semmiképp sem vehetik fel a harcot, azonkívül a jelölt személye nagyban emeli a néppárt erejét és a nép ragaszkodását.

Nincs az egész kerületben egy község, a hol ő az épülő iskolára, kápolnára vagy a keletkező szövetkezetre jelentékeny összeggel nem járult volna. A nép érzi, hogy dr. Csernoch praelatus ur, nem erdekből keresi a mandátumot, s azért bizalommal sorakozik zászlaja alá! Egyesek talán jobban szeretnék, ha a liberális párt valami jelöltet állított volna, mert azt gondolják, hogy csak a nagyküzdelem árán kivívott győzelem ér valamit, de azok figyelmen kívül hagyják azt, hogy sokat kellett küzdenünk míg elérhettük a kerületünkben uralkodó csendet és békét.

Spectator.

— Atyám! megszólalt a remegő fiu — elkábított az arany csillogása...

— Tudom. Most velem jössz! s elindult vele a szakadék felé. Oana hangos sirásra fakadt. Bal-sejtelem hasogatta lelkét.

Mikor odaértek a körgörteghez, Gyorgye megállította fiat s szelíd hangon megszólította:

— Mitru, félsz tőlem?

— Nem atyám!

— Ne is! Külömben megtagadnának, hogy fiam vagy! Látod ott átellenben azt a lapos, kiálló sziklatömböt, most oda méssz s elmondod azon imákat, melyekre anyád tanított. Mereven oda fogsz nézni, a hová én elbujok. Érted?

— Igen atyám!

— No hát menj Isten nevében!

Mitru elindult. Nemsokára ott állt a kiszőkellő sziklán s nézte, hogy furakodik atyja az átelleni galagonyabokrok sűrű lombja közé.

Elkezdte mondani fenszóval a megtanult imákat s midőn az utolsó Ament is elrebegette, egy döbbenet szakította meg a halálos csendet s Mitru szóltanul összeesett. Szívét keresztüljárta a gyilkos golyó.

Gyorgye kilépett odújából s hazafelé tartott. Oana már messziről kérdezte hörgő, elhaló hangon:

— Hol van Mitru fiam?

— Ott a szakadékban keresztüllőtt szívvel. Ez volt nemzetségemben az első és utolsó áruló. Ásót, kapát hozok, hogy eltemessem!

Aztán lement a faluba, beállított a község-házára s egykedvűen odaszólt a bámeszködő népnek: kötözzetek meg, meggyilkoltam egyetlen fiamat, ki hitvány árulásával gyalázatot hozott nevemre! Elemésztettem, hogy magja is vesszen az árulónak!

Ilyen ferde fogalma van az erdélyi oláhnak a kötelesegről; vakságában meg az apai szeretet legszebb kötelékét is szétszakatni kész.

A nagytapolcsányi kerületből.

Öröm és lelkesedés mindenfelé a nép körében. A nép bajainak gyógyító orvosa, a nép lelkéből megszületett néppárt hatalmas körben terjeszti mindenfelé aldásosztó elveit s híveket, meg pedig hű, kitartó híveket toboroz e párt dicsőséges zászlai alá.

Vida Janos néppárti képviselőjelölt mult szerdán általános lelkesedés mellett jelöltetett. Csütörtökön már Koros irányában megkezdte körutját és sorban bejárta az azon napra kijelölt községeket. Koros községe lelkes eljenzés, vig móta és magyaros zene dallamai mellett fogadta a nép képviselőjelöltjét. Keller korosi jegyző — dacára a kiadott szigorú alispáni rendeletnek — tün-tetni próbálkozott s csak a jelölt kéré szavai mentették meg a nép haragjától. Koros minden keresztény erzelmű lakója a néppárt lelkes híve. Rajcsány, Kis- és Nagybölgvény, Jász, Prasic, Velusóc, Szolcsánka, Jác stb. községek tántorít-hatlan hívei a néppártnak. Pénteken ismét számos községet járt be a már is nagy népszerű-ségű és szeretett képviselőjelölt. A kerületben a legnagyobb rend és nyugaltság uralkodik. Impo-zánsnak ígérkezik a vasárnap 1/2 12 órakor Nagy-tapolcsányban tartandó népgyűlés, melyen szónokol-ni fognak Vida Janos, ki egyuttal program-mbeszédet tartja Nagytapolcsányban; utánna Perényi József chinoráni bankigazgató, Kaas Ivor br. Fiebig Alajos. A néppárti győzelme előrelát-hatólag fényes sikerrel fog végződni, mert végre a nép, a nemzet nyilatkozná, itelni fog és ítélete lesújtó lesz a liberalizmusra.

Szeccsányi Vilmos t. kanonok, nagytapolcsányi esp.-plebános ur a következő értesítést küldötte szét a néppárt egyes vezetőihez a kerületben:

Azon híre a lapoknak, hogy Perényi József úr Vida Janos plebános úrral szemben néppárti jelöltként fellepett; teves, Perényi úr kijelentette ma, hogy a neki felajánlott jelölt-seget el nem fogadja, sőt a néppárt egyedüli jelöltjének megválasztását óhajtja és teljes szívvel támogatja. Erről a Néppárt Országos Központi Vezetősége és gróf Zichy Nándor vezérünk is értesítve lett.

Felkérjük fötisztelelődségedet, hogy ezen értelemben minden befolyását ervenyesíteni sziveskedjék a liberális kormány jelöltjének megbuktatására és a néppárt elveinek és jelöltjének Vida Janosnak győzelmére.

Nagytapolcsány, 1905. jan. 20, esti 1/2 6.

Hazaíás üdvözlettel

Szeccsányi Vilmos, s. k.

B. Kaas Ivor kerületéből.

A néppárt legrégibb s legelszántabb csapa-tát képezi már tíz év óta a nováki és kesselőkeői plebánia. A néppárt a legrégibb erősségébe helyezi Majthényi Geza legújabb Tiszadrabant leg-főbb reményét és bizodalját. E. hó 10-én látog-tatta meg jelöltünk Kaas Ivor báró Nagy-Lehota, Kis-Lehota és Kesselőkeő-Podhragyot. Nagy-Le-hota volt első a soron. Itt Schlachta tanító oly szépen s meghatóan tolmácsolta a nép erzelmeit, s a báró ur iránti halájt, hogy az egész hallga-tóság el volt ragadtatva. A nováki esperes ur nem küldhetett méltóbb helyettest, mint Czvin-csek Endre s-lelkész. Ez oly tüzszel ajánlotta a bárót híveinek, hogy egytől-egyig megígérték sza-vazatukat. Mikor pedig láttak, hogy Kaas báró mennyit tanult meg tőle az ő kedvükért, hogy a néppárt működéséről tőle beszámoljon, a lel-kesedes oly nagy fokra szállott, hogy bizony a plebánia egyik patronusa — lucas a non lucendo — hiába keres ott bizodalmat.

A kislehotaiak nem győztek bevárni Kaas jövetelét. Elébe jöttek Nagy-Lehotára. Belau András lelkes gazda szánba fogott s folytonos el-jenzések között kísérté jelöltünket. Tóth Kálmán plebános lelkesen üdvözölte a bárót s őszinte ha-lájt fejezte ki neki, hogy leéggett községeit nem-csak pénzbőlileg támogatta, de kormánysegélyt is kieszközölt, sőt járatlan utjára 83000 korona in-séges pénznek folyósítását is kijárta. Belau András erre teljesen felháborodva kijelentette, hogy mindezeket Filberger Gyula főszolgabíró önmagának tulajdonítja, sőt, hogy még azt is ki-jelentette „mit tudna kieszközölni az a lutherá-nus? Ó ugyan akkor is megmondotta, ha Tisza, a kálonista, uraltatja az egész országot, Kaas-nak, a lutheránusnak is van befolyása. Most pe-dig felhívja az egész község figyelmét arra, hogy milyen eszközökkel dolgoznak a liberálisok. Hogy Filberger főszöllította, hogy halálból vele tartsa-nak. Ők bizony halátlanok lenni nem akarnak, azért mindnyájan csupa halálból — Kass báróra

szavaznak. Délutáni két óra volt, mikor Pod-hragyra érkezünk. Itt oly meghatóan nyilvánult a nép bizalma jelöltünk iránt, hogy zeneszóval kísérté jelöltjét egész falun keresztül a plebá-niára. Itt oly lelkes hangulat uralkodott egész estig, hogy a nép mindaddig nem akart elszé-ledni, míg önzetlen képviselője körében időzött.

11-én Divékujfalun Géczy lelkes néppárti polgár fogadta Kaas bárót s faluról-falura kísérté egész estig. Egyuttal biztosította Kaas bárót, hogy sokkal többen lesznek, mint annakelőtte, mert földes uruk fia többé nem feszélyezi, de különben is, hogy ők maguk érzik, hogy most ütött a 12-ik óra, mely hivatva van dönteni a nemzet sorsa fölött.

Divéken Szélessy László plebános üdvözölte jelöltünket s tiltakozott a gyanusítás ellen, mintha csak valaha is nem őszinte néppárti lett volna. Hívei nevében megköszöni a báró ur fáradozó-sait, hogy télviz idején felkeresi szegény közsé-gét, s ajánlja bizalmukba a néppárt jelöltjét. Erre báró Kaas magyarul s tolmácsa Fiebig Alajos tőle fejtegeti a néppárt programját. Midőn pedig megtudták, hogy Tisza csak azért bocsátotta szét az országgyűlést, hogy Tisza-dra-bantok foglalják el az ellenzék helyét, egyhangu-lag felkiáltott „nem engedjük.“

A legvigabb hangulat uralkodott Rudnó-Le-hotán, midőn jelöltünk oda érkezett. Négy, vagy annál is több lakzi volt a faluban. De a zene a nászneppel együtt körülvette rajongásig szeretett jelöltjét. A tisztelet, a szeretet és hála a legnagyobb foka azonban a központban Rudnón nyilvánult. Ez legjobban is fájt az ottani liberá-lisoknak s azért iparkodtak is mindenféle argu-mentummal hatni. Legcélravezetőbbnek gondolták, ha a megfellebbezett bizottsági tagválasztásokból kifolyó költségeket most róják ki a népre. Sőt azonnal zálogolást is eszközöltek 68 koronára. De a nép mindezek dacára sziklaszilárdan áll s sze-retett jelöltjétől el nem tántorítható.

12-én Dlzsinba siet jelöltünk a hová Liska János lelkes plebános kíséré. A nép mint min-denütt lelkesedéssel fogadja, ragaszkodásáról biz-tosítja a szavazatát a néppárt részére köti le. Szecszen festői ecsetre méltó kép tárul szemünk elé. Bossányi Lajos, az ősz pátriarcha jobbján ül képviselőjelöltünk kiut a szabad ég alatt, a köz-ség apraja nagyja félkörben körülveszi a szive őszinte lelkesedésével hallgatja a néppárt prog-rammját. Midőn a nép megtudja, hogy képviselő-jelöltje a proskribáltak listáján van, színte esküre emeli kezét, hogy nem tágit tőle, ha Tisza mind a nyolc millióját is reá költi. A kosztolnafalusiak sem maradnak el lelkesedés tekintetében; szíve-sen, sőt örömmel szavaznak a néppárt jelöltjére. Hisz képviselőjelöltjük az első közt harcolt a ka-tonai terhek felemeltetése ellen. Pánisz kosztolna-falusi gazda hálás köszönetet fejezi ki a bírónak s kéri őt mondja meg azoknak az uraknak ott Pesten, hogy tulajdonképen ő nekik kellene rá fizetni, csak azért, hogy ott laknak. Nevidzen köz-ségben ráesteledett jelöltünkre s dacára annak, hogy még Bélapatakát akarja elérni itt is fejte-geti a néppárt elveit, meggyőződik a nép tánto-ríthatlan hűsegről s biztosítja, hogy odaadó gon-dos atyja marad a jövőben is ha bizalmával meg-ajándékozza.

Majthényi kortesfogása. A jegyzők a zsámbok-réti kerületben azzal ámtják a népet, hogy No-vák völgye, lévén neki ott sok sok ezer holdföldje, egészen átpartolt ő hozzá. Jó lesz, ha a néppárt vezetői felvilágosítják, a választókat, hogy ebből egy szó se igaz. Sőt mondják meg a népnek, hogy Majthényi a nováki völgyben legrosszabbul áll. S ha nem kell a választóknak ott a hol született, hogyan kellene másutt? Nováki völgyben meg azzal korteskednek, hogy ha Majthényire fognak szavazni, nem fognak ezentúl fizetni se jegyzőre se tanítóra semmit. Ilyen butasággal ámtani a népet mégis csunyaság.

A privigyei kerületből.

Handlova, 1905. jan. 18.

Hát csakugyan hiszik a nyitrai liberális korifeusok, hogy győznek a privigyei kerületben? Ki ámtotta el őket? Filberger, Csillaghy vagy más valaki? No ez alapos tévedés! Nincs az a gonosz elnök, a ki Brestyenszky többségéből ki-sebbséget tudna csinálni.

Van már halottja is a kerületnek. Simó Jó-zsef nádáséri katonafiú. Hétfőn temették el óriási részvét mellett. Privigyéről nagyon sok polgár és polgárosszony vett részt a temetésen. Brestyenszky jelölt úr is vett részt, és egy szép fehér koszorút tett a ravatalra: „Simó Józsefnek Brestyenszky Kálmán“ felirattal.

A dolgok ma nap, tehát egy héttel a választás előtt így állanak: Brestyenszkynek van 1000 biztos szavazata, Csillaghynak óriási munkával és vesztegetéssel, lehet 600. A tót községek Bajmóc és Koos kivételével, tiszta néppártiak. És milyen néppártiak? Sehol az országban nincs párjuk. Derék, önzetlen, lelkes és áldozatkész nép, a kívül csak győzni lehet. Így kellene szervezni minden kerületet s vége volna a basák uralmának.

Csillaghy — forrásom szerint — kaphat Privigyéről 70, Gajdelről 80, Tuzsináról 80, Handlováról 80, Nemetprónáról 25, Bajmócról 40, Koosról 40 és a többi községekből összesen 100 szavazatot s úgy bukik, mint a parancsolat. Csillaghy a főispán akármint, korteskedhetnek Filbergerek akármilyen vesztettül, küldhetnek ide százszor annyi katonát — melyre egyébként nincs s nem is volt szükség — Csillaghynak bukniia kell. Ez nem is lehet másképp az első néppárti kerületben.

Önöknek ott Nyitrán fogalmuk nincs arról, milyen gyűlölt itt a liberalizmus. Hazugság és fürtelem, melyet utál minden tisztességes ember. Hej, sokat tanulhatnánk ettől az elvhű néptől a kapzsi választók! Liberálist — különben — nincs a kerületben, ezt maga Csillaghy is bevallotta, hanem van néhány száz megvásárolható korbély és néhány éhenkórász kortes, s ki Csillaghy pénzére (!) aspirál.

Önöknek fogalmuk nincs azon paratlan lelkesedéstől, mely a néppártiakat — apraját-nagyját — hevíti. Aki így érez, az nem eladó portéka. Hisz Brestyenszky útja nem korteskedés, hanem diadalút, Ernsztért kellett dolgozni, versenyt lótni-futni a liberálisokkal, de most nincs szükség erre, elvégzik azt magok a gazdák, azután meg Csillaghy nem veszedelmes jelölt, hát meg a cégére!

Meg se kísérlem leírni Brestyenszky útját és fogadtatását, mert ezt látni kellene. Plakátjait koszorúzzák, no ebben nagy mesterek a lányaink; diadalkapukat emelnek, eleje meg egész község zenével, vőfélyek és koszorúlánok csokorokkal és koszorúkkal. Örömrivalgással kísérik be a helységbe. Elárasztják koszorúkkal, földiszítik szánját, lovait s kíséretét. Mikor beszél, lesik szavait, melyek bizony nagyon egyszerűek. Belemarkol a nép szívébe, megrezegteti annak húrjait s a nép, ujong, mert a szeretett jelölt úgy beszél, a mint a nép érez és gondolkodik. „En pénzt nem adhatok, mert nincs“, mondja Brestyenszky. „Nem kell nekünk, megkeressük mi azt Mezőhegyesen“. „Nagy terhet akartok rakni rám“. „Elbírja, Elbírja, elég erős hozzá“. — S így megy ez faluról falura.

E hó 15-én mi handlovaiak fogadtuk Brestyenszkyt. Eleje mentünk egész Rásztocsnóig, szánakon, lovakon, zenével és koszorúlánokkal. Kíséretében voltak dr. Kovács Pál, dr. Vragassy Vilmos, dr. Hajts Jenő és igen sok választó.

A bevonulás impozás volt. Szent mise után meghallgattuk a beszédeket, még pedig szabad ég alatt. Beszéltek dr. Kovács, dr. Vragassy, dr. Hajts és a jelölt. A hangulat oly lelkes volt, hogy a fiatalok nyomban táncra perdtül. Innen Privigyére ment a jelölt egész kíséretével s ott a főterem elsőnek beszélt dr. Kovács Pál. Magyarul és tüzesen, kiméletlenül ostorozta Tisza hazafiatal politikáját, ami nem tetszett Sooky Kamillo — egyébként nagyon derék — szolgabírónak és rászólt Kovácsra, hogy ne izgasson, a miért a szánakra menő hallgatóság megabugolta. Az még kellemetlenebb volt a szolgabírónak, mikor a szónok fölhozta, hogy milyen szolgáló képviselőket választat Tisza és hogy milyen csunya volt Csillaghynak ersekujvári szereplése 1896. választásnál. Brestyenszky beszéde itt is fölvilványozta a hallgatóságot, hogy mennyire, látta Csillaghy. — Másnap Bajmócon, a liberálisok eme fészkeben, ugyszintén Kooson bontott zászlót a néppárt s mind a két helyen teljes sikerrel. A fogadtatás olyan volt mint az előző helyeken. A nép azt hiszi, hogy úgy dukal.

Azonban sehol sem fogadták Brestyenszkyt oly szépen s tüntetve mint Nemetprónán. Kár, hogy nem láthatta Szerkesztő ur ezt a dialmenetet, irhatott volna róla csinos tárcát. A hol a jelöltért így lelkesednek, ott ugyan nincs keresni valója a liberalizmusnak s mégis akad ember, aki hazudik, hogy a néppárt terrorizál. S a vak larmára megszállatják a bekes falvakat huszárokkal és vadászokkal. Miért történt ez Csillaghy uram? Mért nem volt Nemetprónán, látta volna milyen a néppárti s milyen a liberális tabor.

Egész Nadasérig jöttek a banderisták Brestyenszky elébe, kit elkísértek dr. Vragassy, dr. Hajts, sok privigyei és vidéki választó zenével.

A városban rajzik 4—5 ezer ember, mindegyik ujong és éljenez. Leglelkesebbek a lányok és asszonyok. Lány fogadja beszéddel Brestyenszkyt, A jelenetek ismétlődnek, tehát nem írom le.

Beszéltek Brestyenszkytől dr. Vragassy és dr. Hajts. Innen Cachra ment a jelölt s majdnem az egész Nemetpróna. Az ember bámulja ennek a derék népnek a lelkesedését és kitartását s önként kérdi mi élesíti azt? Hisz a liberális taborban ezt akkor sem tapasztaljuk, ha a pálinka működik. Brestyenszky nem itat, nem veszteget nem ígér füt fát, mert nincs hozzá sem pénze, sem aljas lelkiismerete s a nép mégis rajong érte. Nemcsak szavazatát adja oda neki, hanem szívét is.

Ezt t. Szerkesztő uram, egy kerületben sem lehet látni.

Ezt a népet nem lehet megtörni. Tiszta és önzetlen ragaszkodását a néppárti zászlóhoz, tartsa tiszteletben a hatóság is. Ismétlem a mit multkor írtam:

Kár volt a kerület békéjét megbolygatni. Csillaghy bukása meg van pecsételve. Különben nem is törí magát ez a híres ur a népbizalom után, mert látja, hogy hiába erőlködnek. Senki-nek sem kell a liberalizmusa. A hangulat után ítélve, ezt a kerületet soha sem kapják meg a liberálisok, ha tiz Filberger fog itt korteskedni. S erre az öröme kiáltson a Szerkesztő Úr is: Eljen Brestyenszky Kalmán! Handlovai.

A nyitrai kath. kör mulatsága.

A január 15. napján a kör vigalmi bizottsága által rendezett hangverseny alkalmával előkelő közönség töltötte be a kör helyiségeit s kevéssel 7 óra után kezdődött a hangverseny, melynek 1. és 5. pontját az egyházi zeneegylet ismert zenekara által szokott precizitással előadott „Wagner Lohengrin“ opera 3 felvonásának előjátéka, és Riszner Janka zongorára irt s a zenekar vezetője által vonós zenekarra ártirt „Dal szöveg nélkül“ és „Gavotte“ képezte. A műsor 2. és 7. pontját az egyházi zeneegylet férfikara által előadott „Magyar népdalok“ és Huber „Öseim emléke“ című dal töltötte be, hasonló pontossággal előadva. Ismerjük ugy a zene, mint az énekkar s annak érdemdús vezetőjét s így feleslegesnek tartjuk e két kar zenei képzettségéről és képességéről bírálatot mondani.

A műsor 3. pontja Stetka Theofil úr szóló zongorajátéka volt. Eddig Stetka úr játékát csak a kísérletekből ismertük s már ekkor is sejtettük, hogy önálló előadásra is képes. S nem csalódtunk, mert az este játszott darabok előadásából Stetka úr kiváló képzettsége ugy a technikát, mint az előadási képességet illetőleg kitűnt. Előadta Leschetitzky „Comotalion“-ját, Grieg „Papillon“-ját és Czajkovszky „Vadászat“-át.

A műsor fénypontját Horváthy Juliska úrhölgy szóló éneke képezte Filberger Vilmos úr hegedű és Sztraka Pius úr zongora kísérete mellett. Kuckennek „Der Himmel hat eine Thron geweiht“ című dalát adta elő. Kedves, simulékony hangja lebilincselte a hallgatóság figyelmét, előadási képessége pedig elragadó volt. Ugy a felső, mint az alsó regiszterekben hangja csengő, tiszta, kitartó s oly megható, hogy a költő szavaival élve „Der Himmel hat eine Thron geweiht.“

A közönség nem győzte tapsokkal jutalmazni s öngaságára még kétszer magyar dalokkal kedveskedett.

Reméljük, hogy a jövőben is fogja hangversenyünk fényét kedves énekével emelni.

A mi a hegedű és zongora kíséretet illeti, az mesteri volt.

A műsor 6 pontja vig hangulatot keltett a közönségben, ugyanis a mindig vig kedélyéről ismert Bedekovics Lajos úr Sziklai Jánosnak „Az udvarias ember“ című monológját adta elő oly humorral, hogy a hallgatóság több ízben vig kedélyének hangos jelét adta s csattanós mondásait élénk tapsal jutalmazta.

A jelenvolt fiatalok alig várta a művésziesen összeállított műsor utolsó pontjának a befeljesését, már csak azért is, mert More fia fekete

ábrázata hegedűvel a hóuk alatt a terem látóhatárán fel-feltűnedezt, hogy a vig kedélyt még vigabbá tegye. 9 óra után kezdődött a tánc s tartott reggeli 6 óráig, szüntelen jó kedvvel. Az első négyest 36 pár táncolta, s az egyes körtáncoknál a terem szűknek bizonyult, s nemcsak a fiatalok hódolt Terpsichorénak, hanem az éltesebb urak a táncolók sorába állva vigan mulatoztak.

A mulatságon jelen voltak:

Asszonyok: Juhász, Pironné, Riszner, Bóczné, Horváthné, Huszár, Horvátné, Dr. Bangháné, Dr. Biringerné, Krajcsoviczné, Borossné, Witviczkyné, Cserenyéiné, Neuberné, Somogyiné, Windischné, Baesáné, Weigelné, Belákné, Braunsteinerné, Neugebaueré, Szabóné, Sztáné, Dr. Fischerné, Rauscherné, Dudainé, Glózné, Verebélyiné stb.

Leányok: Horváthy Juliska, Huszár Marian, Bangha Ildi, Baosa Mariska, Braunsteiner Janka, Básty Mariska, Krajcsovic Erzsike (Vogyerád), Neugebauer Pistike és Janka, Bellák Juliska, Náray Erzsike (Zombor), Cserenyéi Böske, Horváth Gábriska, Pazár Erzsike, Hradil Adél és Margit, Neuber Mancsi, Seeber Lujza, Rauscher Nelli, Markovics Amál, Ruttay Irén (Galgóc) stb.

A reggeli órákban elszórt közönség azzal bucsuzott egymástól, hogy a február 5-én tartandó táncmulatságon viszontlátják egymást!

Ujdonságok.

Személyi hírek. Özv. báró Weiss Pálné, szül. gr. Berehtoldt Maria, családjával Kálazról hosszabb tartózkodásra Pozsonyba költözött. — Lóskay Gábor ezredes ur a dandárhoz tartozó csapatok megszemlélése végett f. hó 15-én elutazott. — Dr. Ernszt Sándor, a galgóczi kerület képviselőjelöltje e hó 20-án a déli vonattal Nyitrára érkezett. Dr. Ernszt ur látogatást tett lapunk szerkesztőségében s a délutáni vonattal Budapestre utazott.

Gróf Batthyány Vilmos, kinevezett püspök coadjutor ur ő méltósága megkapta a kinevező pápai brevet. Az okirat jan. 3-áról van keltező és a Kisázsiaiban fekvőt (Cilicia Trachea) Titiopolisra szól, mely Kr. u. ötödik században már püspökség volt. A breve meghagyja a kinevezett püspöknek, hogy mihelyt a nyitrai püspöki szék bármely okból jogilag és tényleg üresedésbe jön, gróf Batthyány Vilmos minden újabb lépés kinevezés nélkül annak nyomban teljes birtokába lép. — Gróf Batthyány Vilmos, püspök e héten január 27-én Budapestre utazik, hol szentgyakorlatokat fogtartani, hogy a nagy felelősséggel járó hivatalra magát kellőleg előkészítse. A felszentelés Budapesten az angol-kisasszonyok templomában fog végbe menni, mához két hétre vagyis február 5-én (nem pedig mint előbb tervezve volt, febr. 2-án.) — Imádkozunk mindnyájan, papok és hívek, hogy az Isten adjon a leendő új főpásztornak erőt és bölcseséget, hogy a gondjaira bizandó százezreket különösen a mai válságos időkben igaz keresztény szellemben a hitnek bátor megvállására, erkölcsi parancsainak lelkiismeretes betartására s így az örök üdvösségre sikeresen vezérelhesse!

Honvédségi hírek. A f. évi 2. számú honvédségi Rendeleti Közlönyvel a helybeli honvéd gyalogezredhez áthelyezett Burget Lajos őrnagy a verseci 7. honvéd gyalogezredtől. Nevezett őrnagy a múlt év november havában a honv. Miniszteriumba vezényelt Tanárky Béla őrnagy helyébe jön s az 1. zászlóalj parancsnokságát fogja átvenni, a melyben eddig Ivánka Sándor százados törzstisztjelölt helyettesítette ideiglenesen. Ugyancsak Nyitrára helyezettett az ezred parancsnokság által Léváról Dahlström Gyula főhadnagy. A fenti Rend. Közlönyvel áthelyezettett Nyitráról Erős Gyula hadapródtiszt helyettes a pozsonyi 13. honvéd gyalogezredhez. — Továbbá szolgálton kívüli viszonyba helyezettett Masztics Elemér tart. hadnagy s vegre a honvédség kötelekéből elbocsájtattak szolgálati illetve vedkötelezettségük teljesítése után, tisztí rendfokozatuk megtartása nélkül, saját kérelmükre Halmay László és dr. Spitzer Gyula tart. hadnagyk.

Lapunk zártakor annyi választási tudósítás érkezett, hogy bocsánatot kérve t. tudósítónktól, azokat mellékletünk dacára sem vagyunk képesek hamarjában közzétenni.

Eljegyzés. Duschek Oszkár, érsekújvári gyógyszerész jegyet váltott Wallovics Fanny kisasszonnyal a morvaországi Iglauról. — Csekey Aurél, hulli gazdasági intéző eljegyezte Baross Ilonkát, bellusi Barossné szül. Reidner Irén leányát.

Trencsényi küldöttség a püspök urnál. Trencsény vármegye küldöttsége e hó 19-én tisztelgett Bende püspök ur ő excellenciájánál azon célból, hogy őt titkos tanácsossá történt kineveztetése alkalmából üdvözölje. A küldöttség a következő tagokból állott: Dr. Schwertner Antal, alispán, Rakovszky Géza, Dr. Mottkó Géza, Ucsnay Ernő polgármester, Steszkal József, t. kanonok és Dr. Teszelszky József, esp. plebános. Az üdvözlés után a trencsényi urak gróf Batthyány Vilmos püspök urnál is tisztelgették. A megye főpásztora ehétre hívta meg vendégeit, mely után még az nap visszautaztak.

Farsangi naptár. A nyitrai városi ipartestület zászló-alapjának gyarapítására február hó 2-án az „arany szarvas” szálloda új dísztermében zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté esti fél 9 órakor. Belépő-díj személyenként 2 kor.

A nyitrai kath. legényegylet 1905. évi jan. hó 22-én, ma vasárnap saját házában első farsangi mulatságát tartja. Kezdeté esti fél 8 órakor. Belépő-díj személyenként 1 korona. Színekerül: „Dr. Kerekes” c. 1 felvonásos bohózat, utána „Az ebéd”, bohózat 1 felvonásban. Előadás után tánc jó zene mellett.

A nyitrai kath. betegsegélyező egyesületnek a vendégszerető „Népbank” székházában ma d. e. 11 órakor vál. ülése lesz.

Egyesületi élet. A nyitrai kath. legényegyesületben f. hó 19-én kezdte meg Dr. Biringer Ferenc kórházigazgató főorvos úr előadásainak sorát. A tudós orvos Roch Gyula tanár úr vegytani előadásai alapján a levegő ismertetését kezdte meg egészségügyi szempontból. A hallgatóság odaadó figyelemmel élvezte a szép előadást, melyet mintegy bearanyozott s szinte költőivé tett egyrészt a komoly férfiak itt is ott is felesillámó vallásos meggyőződése, másrészt a hivatásos orvos emberszeretete.

Halálozás. Ifj. Baró Steiger-Müsingén Albert, előző számunkban hozott halálesetéhez folytatólag kiegészítjük, hogy temetése nagy fényvel ment végbe múlt vasárnap, jan. 15-én délután Szeptencujfalun. A temetési szertartást gr. Batthyány Vilmos, nyitrai püspök-coadjutor ur végezte. A temetést a pozsonyi kath. temetkezési egylet rendezte, melynek számos egyenruhás pompás-funébrese-ei nagy feltűnést keltettek a falu lakosai között. Az előkelőségek között megjelentek ott: gróf Zamoyski Tamás és neje, Zamoyski János gróf szászados, Zamoyska Zsófia grófnő, Mária Jozefa főhercegné, O. cs. és kir. fensége udvarhölgye, Zamoyska Jadwiga grófnő, Szulkowski Sándor herceg, Erdődy Imre gróf, Khewenhüller Alfred gróf, Lubomirská Mária hercegnő, Zedtwitz Utz gróf és neje, Zedtwitz Alfred gróf huszár-erzede, Freidenthal báró és mások. Az első beszentelés a kastély kápolnában ment végbe, honnan a diszes koszorúkkal gazdagon elhalmozott koporsót a temetőbe vitték ideiglenes pihenőre. s itt szentelte be másodszor a hamvakat gróf Batthyány Vilmos püspök ur. Másnap reggel ugyan ő csendes gyász sz. misét tartott a kastély kápolnájában. 11 órakor pedig ünnepélyes sz. misét tartott a község plebánosa Boll János. — Az elhunyt fiatal báró tifuszban betegedett meg, mely a községben járványos. Fiatal 18 éves gimnazista volt, ki min. szüleinek egyetlen fia még a múlt évben nyert kitűnő bizonyítványával a leg-zebb reményekre jogosította a gondos szülőket.

Engel Józsefné született Stein Josefín urnő, hosszabb szenvedés után élete 67-ik évében január hó 19-én Nyitrán elhunyt. A haláleset a nyitrai izr. hitközség érdemes elnökének legutóbb nemesített peskodári Engel Józsefné nejét rabolta el az élők sorából. A jobb létre szenderült, csendes, visszavonult életet élt, a nyilvánosságon nem játszott szerepet, legfellebb a jótékonyágban

hitsorsosai közegett, de tagja volt a keresztény nőegyletnek is, melynek céljait jelentékeny segítséggel mozdította elő. Az izraelita nőegyletnek 11 éven át elnökölte, mely idő alatt nevének vonzóerejével mintegy 40,000 koronával növelte a nőegylet alaptőkéjét. Temetése jan. 20. d. e. ment végbe. Amerre a gyászmenet elvonult, gyászleppellel vonták be az égő gázlámpákat. A gyászmenet által sujtott férjnek, kinek személyével csak nemrég hosszabb ideig foglalkoztunk, ez uton is kifejezzük őszinte mely részvétünket.

Unzeitik Etelka. Unzeitik József, nyitrai iparos leánya életének 29. évében f. hó 15-én hosszabb szenvedés után elhunyt. Temetése január 17-én ment végbe nagy részvéttel.

Zatkovich Alajos nagytapolcsányi ügyvéd életének 61-ik esztendejében, január hó 18-án rövid szenvedés és a haldoklók szentségeinek ajtatos felvétele után elhunyt.

Dr. Sántha Elemér. Sántha Imre nyitrai főispáni titkár fivére élete 41. évében Budapesten elhunyt. Beke poraikra!

Elfeledett szobor. A nyitrai törvényszéki palotta előtt felállítandó Szűz Mária szoborra adakoztak újabban: „Egy Szűz Mária tisztelő Nyitra” 10 kor; vidékről „egy beteg 3 kor; Mechler Antonia 2 kor. Lenese Antal, nyomdavezető, Nyitra 5 kor. — Nem régiben közöltük, hogy egy aranyos iskolás kis leány, a feletti örömeiben, hogy az irgalmas testvérek ünnepeiben „első nyilvános fellépése sikerült”, a papjától kapott forinttal nem a cukrászboltba szaladt, hanem felajánlotta a Szűz Mária szoborra, most meg Miklós Rezső ur Bobothról (Trencsény) 10 kor. küldött a következő kedves sorok kíséretében:

Mint 10—12 éves fiú, majdnem minden nap megfordultam az elfeledett szobornál, ez volt akkori időben a gyermekek gyülekező helye. Ezen kedves visszaemlékezés a boldog gondtalan gyermekevekre, de különösen a boldogságos Szűz iránti tisztelet indít arra, hogy az új szoborra ezen kis összeggel hozzájáruljak.

Összesen 30 kor., hozzáadva a lapunk előző számában kimutatott 554 koronához lesz főösszeg 584 kor — Isten fizesse meg!

Lemondott vál. elnökök. Knogler Gusztáv vál. elnök a zsámbokréthy kerületben ezen tisztéről lemondott helyébe Beller János zsámbokréthy szolgabíró küldetett. — A vágvecsei kerületben pedig lemondott a küldöttségi elnök, Jókay Géza és mindkét alelnök. Az előbbi helyére dr. Ötvös Béla megyei aljegyző, az utóbbiak helyébe pedig Boróczy szolgabíró és Tully István küldetnek. — Vajjon mért retirálnak ezek az urak? Vagy tán van okuk rá?

Köszönetnyilvánítás Mindazon rokonaink és ismerőseink, kik felejthetetlen leányunk Unzeitik Etelka temetésén részt vettek s mindazon barataink, kiknek részvétét mely bánatunkban személyesen nem nyilváníthattuk, fogadják ez uton is a mélyen szomorodott szülők őszinte köszönetét. Nyitrán, 1905. évi január hó 18-án. *Unzeitik József és neje szül. Novotny Franciska.*

A nyitrai turbina malom bemutatása. A nyitrai, váralatti malom, mint annak idején jelentettük, a legújabb rendszerű turbina berendezést kapott. A balparti malomfél leégett, de értelmes tulajdonosa, Aujeszky József ur nagy költséggel felepitette három emeletre, a folyót az építkezés alatt egészen elterelte ágyából és cement szilipeket rakatott a régiék helyébe. A turbina egy függélyes tengelyű, csigahajlású, „kopolyakkal” ellátott kerék hajtja az összes gépezeteket, melyek leírásától lapunk térszűke miatt egyelőre eltekintünk. A szorgalmas házi ur fáradságának eredményét bemutatandó, egy nagyobb társaságot hívott meg házába, kiknek körülményesen megmutatta Nyitra város ezen mondhatni elsőrendű látványosságát. Ezután a 30 főből álló társaságot ténylesen megvendégelte. Ebéd alatt Faschler polgármester a házigazdát, dr. Franciscy, dr. Tóth, Jeszenszky Alajos szóltak fel ünnepelvé a magyar ipar és a szorgalom lelkes képviselőjét Aujeszky József és nejét. Az ebédet a következők vettek részt:

Arnold Bálint, Arnold Róbert, Belák József, dr. Cserenyey István, Cserenyák József, Faschler Ferenc polgármester, dr. Franciscy Lajos, Geber Gyula földbirtokos, Gisser Gyula, Glósz Lipót sz. ferencendi házfőnök, Juhász Sándor bankigazgató, dr. Kuszala János, Komlóssy Károly, Kubinyi Endre, Kutvaszer István t. kanonok, Markovics Sándor, Merkader Antal, dr. Miha-

lovics Ede, Paschek Viktor, Rasskó Timót, Riszner Károly, Suchala János, Suchala Tádé, Streihammer Antal, Sztraka János, Szurmay József, dr. Tóth János, Veszely Ferenc, a házigazda és a főszerező.

Adományok. Bende Imre püspök ur ő exciája 100 kor. adományozott a felső hricesói tűzkárosultaknak. — Biss Adolf keményítő-gyáros 50 koronát, a Nyitrai Népbank 80 koronát, a Nyitrai Sörgyár pedig 50 koronát adományozott a Nyitrai Önkéntes Tűzoltó-testületnek. Azonkívül a Nyitrai Sörgyár évi 50 korona befizetésével a testület pártoló tagjai sorába lépett. — Graefel János esztergomi praelatus-kanonok ur e napokban ezer koronát küldött az érsekújvári Flenger Mihály-fele r. k. polgári leányiskola tartozásainak törlesztésére. Ő méltóságának ez már negyedszeri adománya.

Választási einökök Trencsény-megyében. Trencsény Krasznayánszky Károly és Donáth Manó. — *Puchó-Ilava,* Petrás Károly és Porubszky Endre. — *Baán* dr. Mottkó Géza és Baumgartner Tibor. — *Vágbeszterce,* Ucsnay Ernő. *Bittse* Milch Zsigmond. — *Zsolna* dr. Lange Kálmán. — *Kiszucaujhely,* Spokovszky. — *Csaca,* Zelenay Sándor. — *Ilava-Puchói* kerületben gróf Pongrácz János ellenzéki képviselőjelöltet körútján leirhatatlan lelkesedéssel fogadják. Nem árt annak se a 20 ezer koronával rendelkező Sipeki sem Baross illavai főszolgabíró és Hrubisko Miklós illavai állami tanító éjjel-nappal való korteskedése. Sipeky szabadelvű jelölt iránt érzett rokonszenvét a nép kifejezte *Lisszán,* mikor az asszonyok kiverték a faluból. A nép tántoríthatatlan a néppárt zászlaja mellett.

Heti műsor. Vasárnap d. u. 3 és fél órakor félhelyár Hajduk hadnagya. Ete 7 és fél órakor rendes helyár Ingenelók. Hétfő: Takarodó félhelyár. Kedd: Eleven ördög. Szerda: Kis pajtás ujdonság. Csütörtök: Arany virág. Péntek: Katinka grófnő félhelyár. Szombat: Lisistráta ujdonság.

Missió. Janecz József besztercepodhragyi plebános ur szeretett hiveinek lelki megújítását óhajtván előmozdítani: Redemptorista atyákat hívott meg sz. missióknak megtartására, akik f. hó 17-én reggel 8 órakor megkezdtek áldásos működésüket. Adná az Isten, hogy ezen missiókból eredő lelki örömöket sokáig élvezze! — Vivant sequentes!

A nyitrai „ingyentej” intézmény-től vettük a következő sorokat:

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Kérem legyen szives az alábbi közleményt becses lapjába felvenni.

A nyitrai ingyentej működésének fenntartására tett adományok nyilvános nyugtázása hosszabb idő óta szünetelt. Ennek okát az intézmény vezetőjének betegsége képezte, magának az intézménynek nem kis hátrányára, mert csakis a közönség figyelme felkeltésének elmulasztásában kereshetjük az okát annak, hogy a felebaráti szeretet megnyilatkozásának legszebb ünnepei, a karácsonyi ünnepek elmúltak a nélkül, hogy közönségünk adományaival az intézményt oly mérvben feikerezte volna, mint azt a megelőző év hasonló alkalmakor tevő.

A nyitrai ingyentej működésének évfordulója 1904. évi augusztus hó 1-én állott be mely alkalmkor 1191 kor. 78 fill. pénztári készletet mutathatott ki.

Az október hó végeig befolyt és már nyilvánosan nyugtatott adományok összege 754 koronát tett; a váraljai lakás albrétletéből befolyt jövedelemmel ez összeg 814 koronára emelkedett.

A múlt év november hónapja óta következő adományok folytak be:

Rudnay Sándor Nyitra 10 kor., gróf Eszterházy Jánosné Ujlak 20 kor., Dr. Kürth Dávid Nyitra, Pollák Izidor Nyitra 10—10 kor., Kostyál Miklósné Nyitra 20 kor., Aranyossy József Sopron, Dr. Tóth János Nyitra 10—10 kor., Thuróczy Vilmos főispán Nyitra 40 kor., Mayer Károly Nyitra 10 kor., Baró Haupt Stummer Lipót Tókésujfalu 100 kor., Boronkay Mária Vajk 200 kor., Dr. Paulik Sándor Vágújhely 20 kor., Bobok Géza Verbó, Dr. Hasenberg Károly Verbó, Dr. Kaiser Ignác Ó-Tura 5—5 kor., Baró Mednyánszky Imre Brunoc 10 kor., Dr. Spitzer Mór Vágújhely, Emanuél Géza Póstyén, Kiss

Vilmos Vágújhely 5—5 kor., Gróf Pongrácz Adolf prépost Vágújhely 10 kor., Czeizel Gábor praelatus Nyitra, Reizmann Samu Bécs 20—20 kor., Sántha Imre Nyitra 5 kor., Herverth Antalné Nyitra 100 kor., Szathmáry Istvánné Nyitra 3 kor., Szulyovszky Gusztávné Nyitra 10 kor., Schauer Zsófia Nyitra 2 kor., Névtelen Nyitra 1 kor., Fuchs János Nyitra 10 kor., Dr. Vajda Emil Nyitra 6 kor., Csenkey Géza Veszprém 10 kor., a Szántó-féle hangverseny tiszta jövedelméből 50 kor., A váraljai lakás albérléteért 60 kor., Az intézmény házának bérjévédelme 260 kor., Sírdisztési megváltásért névtelenül Nyitra 10 kor., Koszoru megváltás címén Egry tanító elhunyt alkalmából az izrael. tanító testülettől 8 kor., Ronchetti József elhunyt alkalmából a nyitrai takarekpénztártól 40 kor., Családi szaporulat alkalmából: Dr. Filberger Gyula Privigye 10 kor., Baross Agnes Budapest 10 kor. A jövedelem összege: 1157 korona. A már kimutatott adományokkal és pénztári áthozattal együtt a bevétel 3162 kor. 78 fill.

Ezzel szemben a kiadások összege 2453 kor. 61 fill. tesz ki, úgy hogy a fennmaradó pénzkészlet alig elégséges arra, hogy az intézménynek egy havi kiadásait fedezze.

Ily körülmények között valóban nagy és égető szükség van arra, hogy közönségünk ezen intézményt, melynek működése különösen most, a zord téli évszakban, mikor az inség és a nyomor képe a legelszomorítóbb, leginkább szükséges és kívánatos, el ne hagyja és adományaival felkeresse.

Az adományokból beszerzett tej melegének minden paránya életét erősíti a kisdedek dermedt szervezetének, melynek felmelegítésére és illetőleg a hideg okozta hangos panaszok elnémtására a szülők gondatlansága és lelkiismeretlensége máskülönben a gyermekek szervezetére pusztító méregként ható pálinkát vajmi gyakran venné alkalmazásába.

Mentsük meg és gondozzuk a kisdedeket, hogy a hazának hasznos polgáraivá váljanak.

A kegyes adományok: Dr. Thuróczy Károly Nyitra címre intézendők.

Fogadja igen tisztelt Szerkesztő ur szíves készségeért hálás köszönetemet.

Nyitra, 1905. január 7-én.

Kiváló tisztelettel
Thuróczy Károly.

Hölgyekhez ajánlunk orvosilag vizsgázott *masszeur-nő*, ki a hidegvíz gyógyzómodban is teljesen jártas s a gräfenbergi nagyhírű hidegvíz gyógyintézetben több évig alkalmazva volt, s a legjobb bizonyítványokkal rendelkezik. Csak néhány hétig marad Nyitrán. Címe: Wedom Zsófia Nyitra, Zoárd-utca 2. sz., közel az irgalmas testvérek kolostorához.

Gazdasági előadások. A nyitramegyei gazdasági egyesület Brezován, Hrádiston és Jablonicon gazdasági előadásokat rendezett. Mind a három községben nagyszámú gazdaközönség gyűlt egybe az előadások meghallgatására. Az előadások az állatok okszerű takarmányozásáról és a tejszövetkezetek ismertetéséről tartottak. Az előadó *Kiss János* e. segédtitkár volt.

A nyitramegyei gazdasági egyesület felkéri mindazon birtokosokat, a kiknek mezőgazdasági szeszgyárak van, hogy tengerire kedvezményes vasuti szállítás igénybe vételére jogosító igazolványokat ne kérjenek, mert ilyenek kiállítását a kereskedelmi m. kir. miniszterium rendelete folytán az egyesület kénytelen lesz megtagadni.

Új hitelszövetkezet Nyitramegyében. A nyitramegyei gazdasági egyesület kezdeményezésére Molnos községben e hó 8-án hitelszövetkezet alakult. A megalakulásnál az Országos Központi Hitelszövetkezetet *Raksányi Mihály* ellenőr, a gazdasági egyesületet *Velcsey József* titkár képviselte. Belépett a szövetkezetbe 75 tag 152 üzletrésszel, egy üzletrész értéke 50 korona. A szövetkezet belépett tagjai az O. K. H.-be es

a nyitramegyei gazdasági egyesületbe. A szövetkezet elnökéül egyhangulag *Gyuris János* közs. bírót választották meg.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan **Ferenc József keserűvizet.** 14—26

Közgazdaság.

A nyitrai Népbank mint részvénytársaság zárszámadása az 1904. évről

Mérleg-számla.

Vagyon		kor.	fill.
Pénzkészlet		63591	35
Váltók:			
1571 drb tárcza-váltó		734634	15
61 drb nyitl hitelű váltó		189521	21
Jelzálog kölcsönök 826 kötvény		953753	26
297 drb kézi zálog		56725	44
Előlegek		2154	04
Értékpapírok		110096	60
Adósok folyó számlán		187034	83
Leltár		1102	50
Ingatlanok: 176/3. számú székház		55000	—
462/8. " bérház		3151	54
" Lapásgyarmaton		117274	01
" " " "		12260	01
Hátralékos kamatok		2486398	34

Teher

	kor.	fill.
Részvénytőke 1000 drb	200000	—
Tartalékalap	60036	—
Betétek 1152 drb könyvecskére	2059558	97
Visszszámítás 16 drb váltó	58150	—
Hitelezők folyó számlán	17344	79
Fel nem vett osztalékok	830	—
Törlesztéses kölcsön a lapásgyarmati birtokra az Oest. Central-Boden-Credit-Banknál	40902	21
Átmeneti számla	15198	37
100% betétkamatadó	3959	75
Tiszta nyeresemény	30428	25
	2486398	34

Paschek Viktor, pénztárnok, **Rasskó Timót,** vezértitkár, **Gutvill Adolf,** főkönyvelő.

Nyeresség- és veszteség-számla.

Kiadás		kor.	fill.
Kamatok:			
Betétek után	kor. 77859.29		
Visszszámítás és folyó számlák után	" 3114.89		
Törlesztéses kölcsön után	" 1957.72	82931	90
Adók és illetékek:			
Intézeti adók	kor. 4499.32		
Ingatlanok adója	" 1565.57		
100% betétkamatadó	" 7785.95	13851	84
Általános költségek:			
Tiszti fizetések, jutalmak, kegydíjak	kor. 11416.29		
Ingatlanok költségei	" 363.62		
Napi biztosok, váltóbírálok és felügyelők illetményei	" 4249.50		
Irodai szükségletek	" 2019.67		
Adományok	" 162.70	18211	78
Leírás a leltárból	" 133	20	
Perköltségek, leírások, kamattérítések	" 6881	36	
Tiszta nyeresemény	" 20428	25	
		152438	33

Bevétel

Nyereseménnyáthozat 1903. évről	2200	—
Kamatok:		
Váltók után	kor. 56671.40	
Jelzálogkölcsönök után	" 56658.82	
Kézi zálogkölcsönök után	" 4124.26	
Folyó számlák után	" 5865.42	
Értékpapírok után	" 4019.80	
Pénztézetektől	" 643.24	
Hátralékos	" 12260.01	140241
Ingatlanok jövedelme	" 9389	56
Árfolyamkülömbözet	" 606	82
		152438
		33

Paschek Viktor, pénztárnok, **Rasskó Timót,** vezértitkár, **Gutvill Adolf,** főkönyvelő.

Jelen forgalmi kimutatást, mérleget és nyer.-veszt.-számlát az előírt felügyelő-bizottság megvizsgálta és az üzleti könyvekkel összegezte, azt azokkal minden kitételeben megegyezőnek találta.

Kelt Nyitrán, 1905. évi január hó 10-én.

Gisser Gyula. Kútvaszer István. Seeber Vince.

SZINHÁZ.

Jan. 14-én szombaton a „Sherry“ került színre. Izléstelen darab. Nem érdemes vele foglalkoznunk. Megjegyezzük azonban, hogy a szereplők fokozták ezt az izléstelenséget. Erőszakos, durva kezekkel gázoltak lelkünk szentélyében. Reméljük, hogy ilyenekkel nem fogják jó izlésünket és erkölcsös érzésünket mértelyezni.

Vasárnap d. u. Goldstein Számít, este pedig a Gyerekasszonyt adták. Bokor József kedves népszínműve ez. Igaztalan vád, lesújtó gyaau mozgatója a cselekvénynek, a bonyodalomnak, mely a nép alacsony viskóiban naponta lefolyhatik. A gyöngéd hitvesi érzés azonban s a nemes gondolkozás végre is kiegyenlíti a ferde felfogásból származott ellentéteket. A cimszerepet Kállay Jolán játszotta. Élénken és tiszta világításban tüntette fel a sok igaz és nemes érzelmét, majd a hirtelen támadó viharos szenvedélyt, mely gyakran fellángol a durva daróc alatt. Szarvasy Jenő a molnár adta. Nagyon sikerült a lángoló érzelmek erőszakos visszafojtása, a folytonos önmagával való küzdelem. Láttuk, miut dulja keblét a bensejébe fojtott láng, mely már forrongó vulkánvá változott volna, ha a cselekvény fejlődési folyamata más irányt nem ad Hamvas (a molnár) elhírtelenkedett gyanújának. Nemet János a plebános szerepében, Szabó Fer. pedig az őrmester szerepében szintén jól alakított. Derűtséget keltezt a molnár inas (Ágotai Fer.) együgyűségével és mókáival, az erőszakolt és keresett pikantéria azonban nem vált Ágotai előnyére.

Hétfőn Cyrano de Bergerac-ot adták másodsor.

Kedden a Katinka grófnőt láttuk. Faragó Jenő és Huvös Iván nagy sikerű s kedves zenéjü operetteje ez. A cimszerepet Kállay Jolán játszotta és énekelte nagy sikerrel. A szép számban megjelent közönség szívesen hallgatta és szívesen tapsolt. Pető diákot N. Zoltán Ilonka adta. Éreztek énekében szerelmi ömlengéseinek fuvallatszerű lágyágát, epedésének aólhárfahangú dallamosságát, de a kétségbeesésnek (midőn István gr. megtiltja Katinkával való találkozását stb.) lelket rázó ereje s a szenvedély megragadó hatalma nem sikerült. Hiányzott belőle a férfi ereje, tüze és szenvedélye. Remete Géza (István gr.) alakítása pongyola. Sok benne a nemtörődömség. A megjelent ösök közül Halassy B. (Rovanovszky gr.) alakított a legsikerültebben.

Külön megjegyezzük, hogy a közönség körében nagy volt a panasz a hideg miatt (a földszinten).

Szerdán Barrie 4 felvonásos fantáziáját, az Egyenlőséget adták. Unalmas fércelmény telve lélektani hibákkal és indokolatlansággal. A közönség gyér számban jelent meg. Imitt-amott ült csak valaki. A darab nem érdekelt senkit s mintha a fásultság a szereplőkre is átszállt volna, vontatottan, egykedvűséggel játszottak. Legjobban tartotta magát Szabó Fer. (lord Loam udvarmestere), de Remete játéka szinte botrányos volt.

Csütörtökön Verő György nagy sikerű népszínművét, a Menyeceket játszották. Három képből áll. Mindegyik érdekes adatokat nyújt a nép érzelm- és gondolatvilágához, észjárásához, szokásaihoz s erkölcséhez. Nagyon tanulságos. Láttuk benne a nép szerelmét, gyűlöletét, nagylelkűségét és aldozat-készségét különböző világításban, vigan ujjongó es búsan zokogó dalaival. A szereplők élelkséggel, jó kedvvel es illő konolyság-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

gal játszottak. A közönség gyakran megtapsolta sikeres játéukert. Az öltözet, maszkírozás kielégítő volt. — A zenekar dicséretet érdemel.

Censor.

CSARNOK

Adatok a nyitrai papnövelde történetéhez.

(Folytatás.)

A mi a növendékek fegyelmét és tanulmányait illeti, arról igen fukar feljegyzések vannak a XVIII. század évkönyveiben. Mindössze csak annyit jegyeznek meg a feltűnően néma tanuk, hogy a tanév nov. elején kezdődött és augusztus végeig tartott. Ebben a korszakban, melyről irunk tanulmányi információk nem fordulnak elő a rendelkezésünkre bocsátott okmányokban. A semináriumi jegyzőkönyvek jobbra csak a növendékek neveit jegyzik fel, szóval száraz történeti adatokat.

Egészen másképp kell nyilatkoznunk egy véletlenül felfedezett kéziratról, melynek címe „Diarium Seminarium Episcopatus Nitriensis“ és 1775—84-ig terjed. Ez olyan napló-féle, minőt a növendékek itt-ott napjainkban is szoktak vezetni saját használatukra. Nagy-része ugyan azzal van tele, hogy pontosan feljegyzik a — duplikátát, mikor volt peccenyjök, mikor „vinum de meliore grano.“ Ezeket azért jegyzi fel, mondja a szerző „ne forte clavigerorum aut incuria aut plane turpis oeconomiae vel avaritiae gratia sufferantur.“

De rendkívül becses és máshonnan alig pótolható adatokat is találunk e feljegyzésekben. Megtudjuk ebből, hogy a hittanhallgatóknak a nyitrai papnöveldeben eleinte naponként csak két órájuk volt; reggel egy 3/4—3/4-ig és délután egy 2—3. A tanfolyamok akkor is összevonva voltak, mint nálunk jelenleg. Csak 1781-ben december hóban rendelte el az új püspök, gróf Révay Antal (1780—7.), hogy naponként négy órájuk legyen, délelőtt kettő és délután is kettő.

Révay püspök előtt következő tárgyakat adtak elő: IV. éves hittanhallgatóknak: Moralis, Explanatio Sacrae Scripturae; III. éveseknek: Moralis, Explanatio S. Scripturae, Canones, Dogmaticae II. pars; II. éveseknek: Moralis, Explanatio S. Scripturae, Canones, Dogmaticae I. pars; I. éveseknek: Historia Ecclesiastica, Patrologia, Linguae Orientales és a hittani irodalom története.

A növendékek rendes félévi vizsgájukon kívül, mikor a káptalan csaknem összes tagjai jelen voltak, még úgynevezett disputációkat is tartottak minden egyes szakból havonként kétszer. A ki felhivatott a vitára, annak védelmeznie kellett a megtámadott tételt. A támadók tanárok, kanonokok, piaristák, ferencrendiek, vagy esetleg vidékiek is voltak. Így olvassuk, hogy ilyen „oppugnantes hostes“ Galgóceról is jöttek az ottani zárdából. A nyitrai sz. Ferencrendiek rendes oppugnansok voltak. Ide sorolhatjuk a nyitrai káplánokat és a succentort. A növendékek vitakozását előmozdítandó a püspök ismételt díjakat tűzött ki, melyeket a jelen volt jury ítelt oda.

A disputációk az intézet ebédlőjében tartattak és számos vendég jelenlétében, nagyon sokan a városból is megjelentek a világiak közül. Rendesen kiterjedtek a tananyag egyes részeire; de voltak az év vége felé ünnepélyesebbek is az egész tananyagból. Ilyen disputatio volt „sub tubis et timpanis ex universa Theologia Jacobi Rokiczky, qui statim postea professor factus est,“ első tanerő az intézet nevelteiből. Voltak disputációk „Sub Impressis“ nyomtatott thesisek fölött az egész tananyagból; ilyen volt Vurum József, a későbbi püspöké, az egész bölcsészettől 1783. aug. 21., melyen jelen volt Palma Ferenc Károly a kalocsai érsek suffraga-

neus püspöke, ki tényleges részt is vett a vitakozásban.

A növendékek otthon elmondott szentbeszédeiket nyilvánosan is előadták. Nevezetesen Mária-hegyen és pedig nem csupán az áldozár növendékek, hanem a kisebb rendekkel bírók is.

Ami az ajtatossági gyakorlatokat illeti, arról a feljegyzések szintén nyujtanak kellő felvilágosítást. Spiritualisuk az év elején, egyszer, három napig tartó sz. gyakorlatokat végzett velök. Ebéd alatt állandóan vallásos irányu könyveket olvastak. Sőt szentség imádás alkalmával nem csupán a püspöki várban, hanem egyéb helybeli templomokban is megjelentek, még pedig amint az idézett diarium mondja, a piaristák templomában farsangkor volt szentségimádás, melyben a növendékek naponként egy-egy órát töltöttek, s ugyanakkor délután a Szt. Jakab-plebánia templomban szintén egy-egy óráig imádták az oltáriszentséget mind a három napon.

Reánk nyitraiakra nézve érdekes feljegyzésnek nevezhető, hogy a Szent Jakabról nevezett plebánia templom (mely a színház-terén állott s tornya 20—25 évvel ezelőtt még látható volt) 1782-ben lön elzárva, mivel közeledett az összeomláshoz. A növendékek feljegyzése ugyanis azt mondja, hogy 1782-ben először jelentek meg szentségimádásra a Szt. Mihály templomban (azaz kápolnában a Szt. András dombon) „cum S. Jacobi tota ruinam spirans oclusa sit.“ — Azonkívül december 31-én évenként négy növendék utazott Mocsónokra szentségimádásra. Gyakran mentek a máriahegyi templomba, s az évszázó hálaadó Te Deumot ott tartották.

Igaz örömmel olvassa az ember e jegyzeket, mert sehol valami nagyobb kihágás, nagy rendetlenség nem fordul elő. minőket pl. a nagy-szombati vicarialis levéltárban bőven olvashatni az ottani vagy pozsonyi s pázmaneumi növendékekről. E feljegyzések a növendékek magán benyomásait képezik és bizonyára megemlékeztek volna róla, ha valami nagyobb rendetlenség fordult volna elő.

Az igaz, hogy az ifjuság kissé szabadabban mozgott, mint napjainkban. A püspök maga ismételt megjelent köztök az ebédlőben, Gusztinyi is, meg Révay is, megkóstolta ételöket, borukat. Itt ebédelt ismételt valamely nagyobb ünnepély alkalmával. A káptalanbeliek meg valószínűleg versenyeztek e korban, hogy az ifjuságot megvendégléjék. A rector ismételt meghívta házába őket ebédre, a többiek Zoborra a hajlékokba, úgy, hogy nem mult el hónap, hogy a halás krónikás ezt vagy azt a kanonokot ne ajánlotta volna az utódok kegyes emlékezetébe.

Legfeltűnőbbek voltak a majálisok. Ezt készakarva írjuk többes számban, mert a majálisi mulatság soha öt napnál rövidebb ideig nem tartott. Az egyik nap Malánthára, délután valamely kanonokhoz Zoborra, hol lukullusi asztal mellett zene és „bombardorum explosio“ várta; másnap Tormosra, délben egy másik kanonok hajlékában; harmadnap felmentek Zoborra mind a két csücsra és úgy tovább. 1782-ben pl. a majális — beleszámítva a közbeeső pünkösdi napot — május 13 tól egész 25-ig tartott. 25 én aztán elmentek a Mária-hegyre „pro gratiarum actione de feliciter transactis majalibus“ de még azután is elvetődtek Köröskénybe egy kis utókurára. A Te Deum a majális után sohasem maradt el. Hát hiszen volt is miért, gondolják magukban utódaik.

Telefon.

Többeknek. Nyitra megye választó kerületeiből több helyről vettünk levelet, melyben egyes községek választóinak névjegyzékét kérik az illetők. Tisztelettel figyelmeztetjük őket, hogy a községek választóinak névsorát megküldték az illető választókerületek központi vezetőségéhez. Forduljanak tehát oda mert mi a névjegyzéket külön külön egyes községeknek meg nem küldhetjük, mert legnagyobb részt már nincsenek is kezünkben.

Minden háziasszony büszkesége a jó kávé.

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávénak

egyetlen háztartásban sem volna szabad többé hiányoznia a kávéval készítésénél.

Csak az eredeti csomagokat kérjük a „KATHREINER“ névvel.

Nyitra alvárosi közbirtokosság.

A közbirtokosság tulajdonát képező „Nagy cser“ erdőben termelt:

434 darab hagyoncfa,
1235 csomó rózse,
1275 csomó tövis

follyó hó 23-án délelőtt 9 órakor a helyszínen tartandó nyilvános árverésen el fog adni.

Nyitrán, 1905. évi január hó 15.

Juhász Sándor,
felügyelő.

Teljesen ujonnan berendezett

gép- és építő-
lakatos műhely

Pozsonyban 5000 koronáért azonnal eladó.

Szives ajánlatok Rudolf A. J. cím alatt teendők Pozsony, Szénatér II. szám.

Kitűnő

minőségű

„Togo“

száj- és fogviz a fogak ápolására, jobbat nem ajánlhatunk.

Egyszeri próba meggyőz mindenkit. Használati utasítás mellékelve.

Kapható: **EINCZINGER JÓZSEF** és **TSA** fűszerkereskedésében Nyitrán.

Meghívás.

**A NYITRAI NÉPBANK
MINT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

1905. január 29-én d. e. 10 órakor
saját 161/L. számú székházában

XXXVI. RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉST
tart, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel
meghívattak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A számadások megvizsgálása, a mérleg megalapítása és a nyereség felosztása.
4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság felmentése.
5. Az igazgatóság indítványai.
6. A 31. § értelmében netán benyújtott indítványok tárgyalása.
7. A szavazatszedő és a jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság kijelölése.
8. Négy igazgatósági tag megválasztása.

Figyelmeztetés. A mérleg és a felügyelő-bizottság jelentése az intézet helyiségében a jogosultak által megtekinthetők.

ALAPSZABÁLYOK KIVONATA:

6. §. Közgyűlésen való megjelenésre és szavazati joggal csak azon részvényes bír, aki az előző év végével, mint ilyen a részvénykönyvekben beírva volt, és ha ezen részvények a megtartandó közgyűlés előtt elismervény mellett az intézetnél letéteményezve lettek. Ezen elismervények egyuttal belépti jegyül szolgálnak.

29. §. Közgyűlések alkalmával egyaránt minden részvényesnek egy szavazata van egy részvény után a 6. § értelmében, mindazonáltal 10 szavazatnál többet egy egyleti tag sem összpontosíthat magában, akár saját nevében, akár mint megbízott.

Férjek, szülők nem szükségesnek külön meghatalmazást, gyámok azonban kinevezési okmányukat előmutatni tartoznak. A szavazási meghatalmazásnak városhatóságilag hitelesítettnek kell lennie.

Társulatok és jogi személyek jogosult előljáróik (képviselőik) által gyakorolják a szavazati jogot.

31. §. Oly tárgyak, melyek a meghívásban nem említettek, vagy oly önálló indítványok, melyek legálább 8 nappal a közgyűlés előtt az igazgató-tanácsához írásban kellőleg indokolva be nem adták, a közgyűlésen nem tárgyalhatók.

Kelt Nyitrán, 1905. évi január hó 9-én.

Rasskó Timót,
vezértitkár.

NYITRAI IPARBANK

mint részvénytársaság.

Meghívó.

Van szerencsénk a „Nyitrai Iparbank mint részvénytársaság“ t. részvényeseit a **folyó évi február hó 5-én délelőtt fél 10 órakor** az intézet helyiségében tartandó

XXII. rendes közgyűlését

tisztelettel meghívni.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak a mérleg előterjesztésével kapcsolatos évi jelentése és a tiszta nyereség hováfordítása iránti határozat hozatal.
2. A felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
3. Szavazatszedő és jegyzőkönyv hitelesítő bizottság választása.
4. Három igazgatósági tagnak megválasztása 3 évre.
5. Három felügyelő-bizottsági tag megválasztása egy évre.

Nyitrán, 1905. január hó 19-én.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

A számadások a közgyűlést megelőző 8 napon belül a jogosultak által az intézet irodájában megtekinthetők.

16. §. A szavazati jog gyakorlására szükséges, hogy a részvények az összes le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal, az intézet pénztáránál elismervény mellett letéteményezve legyenek a közgyűlésre való megjelenésre jogosít.

Egy részvény birtoklása a közgyűlésen jogot ad egy szavazatra, azonban senki sem gyakorolhat 10 szavazatnál többet, sem saját nevében, sem mint meghatalmazott.

Alapított 1869-ben.

Nyitrai Népbank
mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, **leszámitói váltókat**, betéti könyvecskéket; **kölcsönöket** ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; **előleget** ad arany- és ezüstneműekre, sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; **elad és vesz** mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; **felvilágosítással** szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, penz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

Kizárólag csakis eredeti orosz csomagokban kapható.

MEGHIVÓ.

A CHINORÁNI NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1905. évi február hó 1-én délután 2 órakor — saját helyiségében —

rendes X. évi közgyűlését

megtartandja, melyre a t. című részvényesek meghívattak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak jelentése az 1904. évről.
2. Az 1904. évi ügyforgalom, valamint mérleg és vagyon kimutatása s az 1904. évről nyert tiszta jövedelemnek az alapszabályok 22-ik §-a értelmében eszközizendő felosztása és a felmentvény megadása tárgyabani határozat hozatal.
3. Felügyelő-bizottsági tagok választása.
4. Alaptőke felemelése tárgyabani indítvány tárgyalása s az alapszabályok 4. §-ának módosítása.
5. Az alapszabályok 9. §-a szerint netán előterjesztendő indítványok.

Figyelmeztetés!

Az alapszabályok 10. §-a értelmében a t. c. részvényesek csak akkor élhetnek szavazati jogukkal, ha részvényeiket a közgyűlés megtartása előtt a társaság pénztárába elismervény mellett letéteményezik.

Az évi jelentés, valamint az eredeti mérleg a Népbank helyiségében a hivatalos órák alatt a t. c. részvényesek által megtekinthetők s nyomtatott példányban átvehető.

Mérleg-számla 1904. évi december hó 31-én.

V a g y o n		T e h e r	
	kor. fill.		kor. fill.
Pénztári maradvány	25910 17	Alaptőke	100000 —
Bankszerű váltótárcza	708068 64	Tartalék tőke	33098,49
Előleg értékpapírok (Lombard kölcsön)	6323 —	kamata	1675,60
Jelzálogos kölcsön egyszerű bekebelezett	297795 —	Betét tőkében	922977,56
Jelzálogos kölcsön törlesztéses bekebelezett	112787 90	tőkésített kamatokban	20420,72
Ingatlan birtokban	41 —	Hitelezőknek	20679 83
Gíró-számla	621 91	Tartozás tőkekamat adóban	2064 71
		A jövő évet illető előre beszédett kamat	32236 24
		Nyereség mint egyenleg	18394 47
	1151547 62		1151547 62

Kelt Chynorán, 1904. évi december hó 31-én.

Spányik Tamás,
elnök.

Perényi József,
vezérigazgató s pénztáros.

Andódy István,
könyvvívó.

Jelen számadásokat a felügyelő-bizottság utánszámitotta, a fő- és egyéb segédkönyvekkel egybevetette s az értékeket leltározta.

Kelt Chynorán, 1905. évi január hó 10-én.

Eliás Gyula,
elnök.

Duday János,
f. b. tag.

Rajnoha Mihály,
f. b. tag.

Bezák Ignác,
f. b. tag.

PéNZ, idő, munkamegtakarítás!

Villámfény (Blitzblank)
(Szappan-homok)

Kitüntetve az 1903. hamburgi kiállításon nagy arany éremmel és tiszti kereszttel.

Legújabb, legcélszerűbb és legolcsóbb tisztogató és súrolószer.

Nélkülözhetetlen a háztartásban, irodákban, gyárakban étkezőkben stb. Egy pillanat alatt eltávolít tinta, festék kátrány-foltokat stb.

PéNZ, idő, munkamegtakarítás.

Egy nagy, eredeti csomag ára 16 fillér. Aki a „Villámfényt“ csak egyszer használta, többé nélkülözhetetlennek találja.

Villámfény kapható: **Latzer Jónás-nál Nyitrán.**
Elárusítók kerestemnek.
Utánzásoktól óvakodjunk! — Törvényesen védve.

Villámfény (Blitzblank)

(Szappan-homok)

Kitüntetve az 1903. hamburgi kiállításon nagy arany éremmel és tiszti kereszttel.

Legújabb, legcélszerűbb és legolcsóbb tisztogató és súrolószer.

Nélkülözhetetlen a háztartásban, irodákban, gyárakban étkezőkben stb. Egy pillanat alatt eltávolít tinta, festék kátrány-foltokat stb.

PéNZ, idő, munkamegtakarítás.

Egy nagy, eredeti csomag ára 16 fillér. Aki a „Villámfényt“ csak egyszer használta, többé nélkülözhetetlennek találja.

Villámfény kapható: **Latzer Jónás-nál Nyitrán.**

Elárusítók kerestemnek.

Utánzásoktól óvakodjunk! — Törvényesen védve.

Aranyérem Brüsszel 1898. Aranyérem Brüsszel 1898.

Aufsberg C. gyógyszerész mosdóvíz-adagja SYRY.

Ezerszeresen bevált. Két kőshegynyi adag naponkint a mosdóvízbe keverve az arc és kéz-bőrt csilhatatlanul rózsásfehérre változtatja, üde-iffjúvá és bársonypuhává alakítja. Bőrtisztítálatások (bőrfatka, szeplő, bőrdara stb. nem léteznek többé.) A SYRY a legjobb és legolcsóbb szépitőszer. — Teljesen ártalmatlan. — Egy doboz (hetekre elegendő) ára 20 fillér. — Több száz nem kért elismerő levél. — Kapható **Latzer Jónás-nál Nyitrán.**

